

до запису

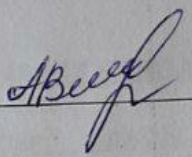
Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студентки Волошиної Анастасії Андріївни 
(ПІБ)

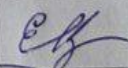

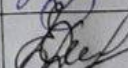
академічної групи 072-17-1

(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	доц. Крилова О.В.	75	добре	
Рецензент	Недашківська Ю.А.	90	відмінно	
Нормоконтролер	доц. Доценко О.О.	75	добре	

Дніпро
2021

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)
О.В.Єрмошкіна
(підпис) (прізвище, ініціали)
"___" _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студентці Волошиній Анастасії Андріївні академічної групи 072-17-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

На тему: «Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»)»
затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.21 р. №264-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021-06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні підходи до формування фінансових ресурсів страхової компанії	07.05.2021-16.05.2021
Розділ 2	Аналіз фінансової діяльності АТ «СК «ІНГО»	17.05.2021-27.05.2021
Розділ 3	Прогнозування фінансових показників АТ «СК «ІНГО», які впливають на формування фінансових ресурсів	28.05.2021-03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021-06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021-10.06.2021

Завдання видано

О.В.
(підпис керівника)

Крилова О.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

А.В.
(підпис студента)

Волошина А.А.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Волошина А.А. Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»).

Кваліфікаційна робота бакалавра за спеціальністю 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування». - Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". - м. Дніпро, 2021.

Об'єктом дослідження в дипломній роботі є процес прогнозування фінансових показників страхової компанії, які мають вплив на формування фінансових ресурсів.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти формування та прогнозування фінансових ресурсів страхових компаній.

Мета дипломної роботи: вибір адекватних економіко-математичних методів моделювання, які б дозволили з високою точністю спрогнозувати показники діяльності страхової компанії.

У вступі обґрунтована актуальність обраної теми, поставлено мету та задачі дипломної роботи. У першому розділі визначено особливості формування фінансових ресурсів страхових компаній, досліджено методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів страхової компанії та існуючі методи прогнозування фінансової діяльності страхових компаній.

У другому розділі здійснено аналіз фінансової діяльності АТ «СК «ІНГО».

У третьому розділі дипломної роботи визначено найкращий метод прогнозування страхових платежів, встановлено вплив динаміки страхових платежів на обсяг страхових виплат, страхових резервів та активів АТ «СК «ІНГО» методом кореляційно-регресійного моделювання.

Рекомендації щодо прогнозування показників діяльності можуть бути застосовані у подальшій діяльності АТ «СК «ІНГО».

СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ, СТРАХОВІ ВИПЛАТИ, СТРАХОВІ РЕЗЕРВИ, АКТИВИ, ПРОГНОЗУВАННЯ, ТРЕНДОВІ МОДЕЛІ, МОДЕЛЬ ЛІНІЙНОЇ РЕГРЕСІЇ

ABSTRACT

Voloshyna A.A. Financial resources of an insurance company and sources of their formation (in terms of SK INGO JSC)

Qualification work of the bachelor in speciality 072 – “Finance, Banking and Insurance”. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

The object of study in the thesis is the process of predicting the financial indicators of an insurance company, which have an impact on the formation of financial resources.

The subject of the study is theoretical, methodological and practical aspects of the formation and forecasting of financial resources of insurance companies.

The purpose of the thesis: the choice of adequate economic and mathematical modeling methods that allow predicting the performance indicators of an insurance company with high accuracy.

In the introduction the relevance of the chosen topic is found, the goal and objectives of the thesis are set. In the first section, the features of the formation of financial resources of insurance companies are determined, methodological approaches to the analysis of financial resources of an insurance company and the existing methods of forecasting the financial activities of insurance companies are investigated.

The second section analyzes the financial activities of SK INGO JSC.

In the third section of the thesis, the best method for predicting insurance payments is determined, the influence of the dynamics of insurance payments on the volume of insurance payments, insurance reserves and assets of SK INGO JSC is determined by the method of correlation-regression modeling.

Recommendations for forecasting performance indicators can be applied in the future activities of SK INGO JSC.

INSURANCE PAYMENT, INSURANCE BENEFITS, INSURANCE RESERVES, ASSETS, FORECASTING, TREND MODELS, LINEAR REGRESSION MODEL

ЗМІСТ

	Стр
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	10
1.1. Фінансові ресурси страхових компаній: сутність та джерела їх формування.....	10
1.2. Методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів страхової компанії.....	21
1.3. Принципи і методи фінансового планування і прогнозування.....	29
Висновки за розділом 1.....	39
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «СК «ІНГО».....	41
2.1. Загальна характеристика діяльності АТ «СК «ІНГО».....	41
2.2. Аналіз складу, структури і динаміки фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО».....	43
2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності страховика.....	47
2.4. Аналіз тестів раннього попередження АТ «СК «ІНГО».....	51
2.5. Аналіз фінансових результатів та ефективності використання фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО».....	60
Висновки за розділом 2.....	68
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ АТ «СК «ІНГО», ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	70
3.1. Прогнозування фінансових показників АТ «СК «ІНГО» на основі аналітичного вирівнювання рядів динаміки.....	70
3.2. Визначення впливу динаміки страхових платежів на динаміку обсягів страхових виплат, страхових резервів та активів АТ «СК «ІНГО» із застосуванням методу кореляційно-регресійного моделювання.....	81
Висновки за розділом 3.....	90

ВИСНОВКИ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання для багатьох підприємств, в тому числі і страхових компаній, актуальним є питання фінансування свого економічного розвитку та підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів.

Страхування є одним з самих інформаційно насичених та інформаційно залежних видів бізнесу, який в дуже великому ступені залежить від здатності компанії з необхідною точністю і достовірністю оперативно накопичувати, аналізувати, приймати рішення, відносно великих об'ємів інформації. Поточна ситуація на ринку страхування, а також активізація страхових компаній в боротьбі за залучення і утримання клієнтів вимагає нових рішень для стабільного існування в жорсткому конкурентному середовищі. Тому впровадження процесу прогнозування і аналізу даних для страховиків є одним з найважливіших елементів ринкового успіху і умовою динамічного розвитку.

Фактично фінансове прогнозування повинно передувати плануванню і оцінювати безліч варіантів. За допомогою фінансового планування конкретизуються намічені прогнози, визначаються конкретні шляхи, показники, взаємозв'язані завдання, послідовність їх реалізації, а також методи, що сприяють досягненню вибраної мети.

Аспекти планування та прогнозування окремих показників діяльності підприємств є предметом вивчення статистики, а саме, теорії рядів динаміки, які викладені в працях Білик М.Д., Білої О.Г., Глівенко С.В., Жмайлова В.М., Орлової І.В та ін.

Проблемами прогнозування страхової діяльності займаються такі вчені як Баранова В.Г., Клепікова О.А., Коркуна Д.М., Літовченко І.Л., Ніколаєнко С.М., Новошинська Л.В., Ромащенко О., Рульніська О.В. та інші.

Проте різноманітність підходів до аналізу тенденцій показників зумовлює необхідність їх порівняння та вибору саме тих підходів, які б дали можливість змодельовати певну ситуацію з урахуванням факторів та обставин, що безпосередньо впливають на досліджуваний показник.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є вибір адекватних економіко-математичних методів моделювання, які б дозволили з високою точністю спрогнозувати показники діяльності страхової компанії.

Реалізація поставленої мети обумовила послідовне розв'язання таких завдань:

- визначено джерела формування фінансових ресурсів страхових компаній;
- досліджено методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів страхових компаній;
- узагальнено існуючі підходи до прогнозування показників діяльності страхової компанії;
- виконано аналіз фінансової діяльності АТ «СК «ІНГО»;
- обґрунтовано вибір моделі прогнозування страхових платежів як головного джерела формування фінансових ресурсів для АТ «СК «ІНГО»;
- визначено вплив динаміки страхових платежів на динаміку обсягів страхових виплат, страхових резервів та активів АТ «СК ІНГО» із застосуванням методу кореляційно-регресійного моделювання.

Об'єктом дослідження в дипломній роботі є процес прогнозування фінансових показників страхової компанії, які мають вплив на формування фінансових ресурсів.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти формування та прогнозування фінансових ресурсів страхових компаній.

Методи дослідження. Для вирішення задач, поставлених у бакалаврській роботі, було використано загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: методи теоретичного узагальнення, критичного аналізу, синтезу – дослідження теоретичних підходів до прогнозування показників діяльності страхової компанії; методи статистичного аналізу – для дослідження особливостей формування та використання фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО, аналізу взаємозв'язків показників кореляційно–регресійних моделей та їх динаміки; економічний аналіз – для оцінки стану, структури, ефективності управління

фінансовими ресурсами та зіставлення фактичних даних звітності і попереднього років; графічний і табличний (під час наочного подання результатів проведеного дослідження та встановлення зв'язку між ними).

Інформаційна база. Теоретичну і методичну основу дослідження склали загальні положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених щодо створення системи управління фінансовими ресурсами страхових компаній, законодавчо-нормативні акти України та звітні дані досліджуємої страхової компанії.

Обробка інформації, побудова графіків, діаграм здійснювалась за допомогою ПЕОМ з використанням апарату математичних і статистичних функцій прикладного пакету MS Excel.

Прикладна цінність. Пропозиції кваліфікаційної роботи щодо вибору необхідних економіко-математичних методів моделювання, які б дозволили з високою точністю спрогнозувати показники діяльності страхової компанії АТ «СК «ІНГО» розглянуті керівництвом підприємства і прийняті до реалізації.

Апробація результатів дослідження. Основні положення бакалаврської дипломної роботи, її теоретичні та практичні висновки і рекомендації доповідались і обговорювались на студентській науково-практичній Інтернет-конференції «Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації» (Дніпро, 19-20 травня 2021 року).

Особистий внесок. Теоретичні положення, висновки та рекомендації, які виносяться на захист одержано автором самостійно на підставі критичного аналізу літературних джерел, даних фінансової звітності підприємства.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 98 сторінок комп'ютерного тексту; робота включає 27 таблиць, 12 рисунків, 4 додатки. Список використаних джерел містить 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Фінансові ресурси страхових компаній: сутність та джерела їх формування

Коли існують в країні ринкові умови господарювання діяльність суб'єктів господарювання завжди супроводжується певним набором ресурсів, а саме матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних. Раціональна структура цих ресурсів і їх обсяг визначають можливості компанії. Але найголовнішим ресурсом при існуванні компанії вважаються фінансові ресурси. Здатність фінансових ресурсів трансформуватись у матеріальні, інтелектуальні, інноваційні та інші види ресурсів зумовлює їхню вагомість у фінансово-господарській роботі страхових компаній.

Теоретико-методологічні основи відносно сутності фінансових ресурсів, які мають страхові компанії досліджували наступні вчені-економісти: І. О. Бланк, О. Д. Заруба, С. С. Осадець, О. О. Охріменко, Ю. Н. Тронін, В. В. Шахов, А. П. Вожжова, А. Б. Василенко та інші.

Термін “страховий капітал” Н. Нагайчук порівнює з банківським капіталом і, поділяючи думку А. Вожжова, робить висновок, що капітал страхової компанії – це всі ресурси, які перебувають у її розпорядженні [1]. На думку Н. Нагайчука, капітал страховика є основою його діяльності й сукупності фінансових ресурсів: власних, залучених чи позичених, які перебувають у розпорядженні страховика і використовуються для забезпечення його діяльності та отримання прибутку [2].

З інвестиційних позицій розглядає капітал в страхових компаніях А. Василенко [3], який в страхуванні на 2 стадії залучення він як правило має грошову форму, а надалі при проведенні інвестиційної діяльності починає трансформуватись в активи, створюючи інвестиційний портфель страхової

компанії. Це дослідження ставить гіпотезу, що капітал страхової компанії може існувати у двох формах: грошовій і в формі інвестованих активів.

На думку О. Гаманкової, капітал страховика у грошовій формі – це фінансові ресурси, які знаходяться у його розпорядженні. Отже, науковець пропонує ототожнювати поняття “фінансові ресурси” і “капітал”, оскільки перший є капіталом, представленим у грошовій формі [4]. Таку позицію поділяє й О. Ромашенко, який, розглядаючи фінансові ресурси страхового ринку, має на увазі його капіталізацію [5].

Р. Гільфердинг відмітив існування фінансового капіталу (об’єднання промислового і банківського), який містить нові форми: страховий, пенсійний, банківський, інвестиційний. Банківський і страховий капітал – це складові фінансового капіталу, який представлений на ринку сукупністю фінансових посередників і має на меті формування інвестиційного потенціалу вважає В. Кузьмінський [6].

На думку Л. Кузнецової страхові компанії, які є прямими фінансовими посередниками, забезпечують ефективне розміщення наявного капіталу шляхом накопичення, а потім інвестування грошових ресурсів отриманих від страхувальників.

Таким чином, фінансові ресурси страхової компанії – це сукупність тимчасово вільних коштів страховика, які знаходяться у господарському обороті та використовуються для проведення страхових операцій та здійснення інвестиційної діяльності [7].

Фінансові ресурси страхової компанії складаються з трьох основних частин: власного, залученого та позикового капіталу, при цьому часто залучена частина капіталу значно переважає над власним капіталом.

Це пояснюється особливостями при здійсненні страхової діяльності. Первинним джерелом формування фінансових ресурсів (у вигляді страхових, резервних фондів) є страхові премії, отримані від страхувальників. Ці кошти присутні у страховика тимчасово, лише на період дії договору страхування. Після цього вони використовуються або на виплату страхової суми, або

перетворюються в доходну базу (за умови беззбиткового проходження договору), або повертаються страхувальникам в тій частині, яка була передбачена умовами договору. На нашу думку, цю частину капіталу складно назвати позиковим капіталом, тому що в цьому випадку у майбутньому він повинен бути відторгнутим у повному обсязі. Можливість перетворення цих коштів через деякий час у дохід страховика обґрунтовує коректність визначення "залучені кошти" чи "залучений капітал". Вони одночасно можуть бути використані страховиком тільки як інвестиційне джерело.

На видатки з ведення справи страховик може тратити лише частину отриманої премії, яка входить до навантаження в структурі бруто-премії. Більша частина страхової премії, а саме премія-нетто, призначена на виплату страхового відшкодування. Вона витрачається страховиком тільки при настанні страхового випадку, тобто вона забезпечує виконання обов'язків страховика перед страхувальниками за страховими договорами. Але до цієї пори нетто-премія накопичується та резервується, створюючи страховий фонд компанії [8]. За своїм змістом вищезгаданий фонд являє собою відстрочені виплати страховика. Сформований за рахунок залучених коштів, він протистоїть зобов'язанням з відшкодування збитків. Склад та структура елементів фонду залежить від вибору страховика, це ризикове страхування або накопичувальне страхування життя.

Відомо, що перестраховання досить суттєво може збільшити фінансові можливості страховика відносно прийняття на страхування ризиків з великою вартістю. Однак доступно воно тільки тим страховим компаніям, які користуються необхідним рівнем довіри з боку потенційних перестраховиків. Сума страхових виплат за договорами страхування, переданих у перестраховання, являє собою специфічний кредит, отриманий страховою компанією за тарифною ставкою перестрахового договору.

Кожна сфера господарської діяльності має свої особливості у формуванні фінансових ресурсів. Стосується це й галузі страхування.

Капітал страховика є основою його діяльності й сукупністю фінансових ресурсів: власних, залучених і позичених, які перебувають у розпорядженні страховика, використовуються для забезпечення його діяльності та отримання прибутку (рис.1.1).

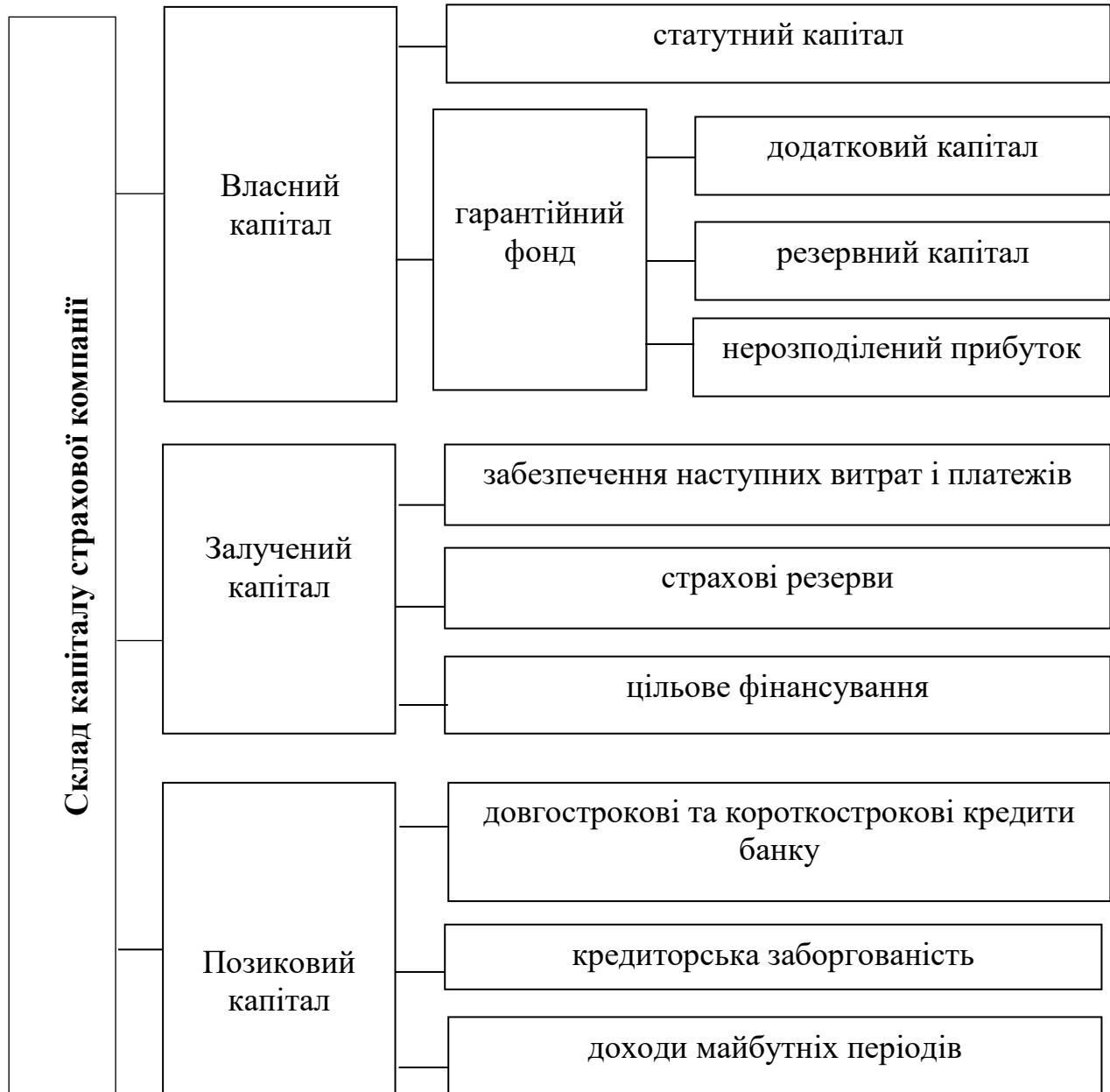


Рис. 1.1. Структура капіталу страхової компанії

Власний капітал страхової компанії відіграє важливу роль як на стадії створення страхової компанії, так і в процесі її функціонування. Власні фінансові ресурси – це такі, які належать страховикові на правах власності і

представлені статутним, додатковим, резервним капіталом та нерозподіленим прибутком. На стадії створення страховика він складається, переважно, із статутного капіталу.

Власний капітал характеризується такими особливостями:

- Всі рішення щодо збільшення обсягу власного капіталу приймаються власниками компанії.
- Вищою можливістю отримання прибутку, оскільки у разі його використання не потрібна сплата позикового процента в усіх його формах.
- Забезпеченням фінансової стійкості розвитку організації, її платоспроможністю в довгостроковому періоді, а також зниженням ризику банкрутства.

Водночас, він має недоліки:

- Обмеженість обсягу залучення, а отже, і можливостей істотного розширення операційної та інвестиційної діяльності підприємства в періоди сприятливої кон'юнктури ринку на окремих етапах його циклу.
- Висока вартість порівняно з альтернативними позиченими джерелами формування капіталу.
- Не використовується можливість приросту коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позикових фінансових засобів, оскільки без такого залучення неможливо забезпечити перевищення коефіцієнта фінансової рентабельності діяльності над економічною.

Основними елементами фінансових ресурсів страховика, які є гарантом забезпечення виконання страхових зобов'язань це сформований в повному обсязі статутний капітал і страхові резерви. Формуються і використовуються ці елементи зі значною специфікою. Первісне формування фінансових ресурсів відбувається в момент утворення підприємства, коли утвориться статутний капітал. Статутний капітал – це майно підприємства, створене за рахунок внесків засновників. Формування статутного капіталу, його ефективне використання, управління ним – одне з головних завдань фінансової служби підприємства. Сума статутного капіталу акціонерного товариства відображає

суму емітованих ним акцій, а державного і муніципального підприємства, як правило, – вартість наявних основних фондів. Статутний капітал змінюється підприємством зазвичай за результатами роботи за рік після внесення змін в установчі документи. Збільшити (зменшити) статутний капітал можна за рахунок випуску в обіг додаткових акцій (або вилучення з обігу якоїсь їх кількості), а також шляхом збільшення (зменшення) номіналу старих акцій.

Гарантійний фонд не виступає відокремленим самостійним фондом і об'єднує ті власні кошти страховика, які не є статутним капіталом. До гарантійного фонду страхової компанії належить додатковий та резервний капітал, а також сума нерозподіленого прибутку. Додатковий капітал складається із додатково вкладеного капіталу (актуальний лише для страховиків, які створені у формі акціонерного товариства і являє собою емісійний механізм від розміщення акцій) та іншого додаткового капіталу (сума дооцінки необоротних активів; вартість активів, безкоштовно отриманих страховиком від інших юридичних та фізичних осіб та інші види додаткового капіталу).

Резервний капітал страховика формується із чистого прибутку, а розмір відрахувань визначається вищим органом управління страховою компанією і не може бути меншим 5% від суми чистого прибутку. Згідно Закону України “Про господарські товариства” резервний капітал формується в розмірі, не меншому, ніж 25% від розміру статутного капіталу [9].

За наслідками діяльності податкового року страхова компанія може мати нерозподілений прибуток, який вона реінвестує у свою діяльність. Він також є одним з джерел формування власного капіталу. Він утворюється як залишок прибутку страхової компанії після виконання своїх зобов'язань перед бюджетом, виплати дивідендів, відрахувань до резервного та іншого фондів.

Залучений капітал складається із залучених ресурсів, які тимчасово перебувають у розпорядженні страховика. Залучені ресурси включають в себе страхові резерви, забезпечення наступних витрат і платежів, цільове

фінансування. Страхові резерви є основним елементом залученого капіталу страховика. Згідно з чинним законодавством, страхові резерви поділяються на:

- технічні резерви, які формують страхові компанії, що здійснюють загальне страхування;
- резерви із страхування життя, що формуються страховиками, які здійснюють страхування життя.

Окрім видів страхових резервів, поданих законодавством, страховики повинні формувати резерви з медичного страхування і з обов'язкових видів страхування.

Цільове фінансування не відіграє відчутної ролі для страхової компанії і до нього зачисляються кошти, отримані з бюджету та інших джерел.

Позиковий капітал – це фінансові ресурси, представлені довгостроковими і короткостроковими кредитами банків, кредиторською заборгованістю та доходами майбутніх періодів. Хоча основу страхової діяльності складає залучений капітал у вигляді страхових резервів, іноді страховики звертаються до банків по кредити, що дає їм додаткові можливості для розширення обсягів діяльності, забезпечення більш ефективного використання власного капіталу і сприяє підвищенню ринкової вартості страхової компанії. До складу кредиторської заборгованості належить: заборгованість з оплати праці; заборгованість перед фондом соціального страхування, пенсійним фондом; заборгованість зі сплати премій за договорами страхування майна компанії; заборгованість зі сплати премій особистого страхування персоналу компанії; заборгованість за розрахунками з філіями та представництвами та інші види внутрішньої кредиторської заборгованості. Доходи майбутніх періодів включають доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, які належать до наступних звітних періодів.

Страховики зобов'язані формувати і вести облік таких технічних резервів за видами страхування (крім страхування життя): – резерв незароблених премій;

- резерв заявлених, але не виплачених збитків;

- резерв збитків, які виникли, але не заявлені;
- резерв катастроф;
- резерв коливань збитковості.

Страховики, які займаються страхуванням життя, створюють такі резерви:

- резерв довгострокових зобов'язань;
- резерв належних виплат страхових сум.

Страховий капітал та його складові виконують мікро- та макроекономічні функції. Зокрема, мікроекономічні функції показують призначення та роль страхового капіталу в процесі розвитку страхової компанії. Макроекономічні функції характеризують зовнішній прояв властивостей страхового капіталу та його складових елементів у страховій системі.

Страховий капітал та його складові виконують наступні мікроекономічні функції:

- стартову, яка властива лише для новоствореної страхової компанії.

Капітал виступає основою для створення, організації та функціонування страхової компанії, джерелом отримання доходів – засобів функціонування та розвитку страхової компанії до часу накопичення достатнього обсягу залученого та позиченого капіталу;

- захисну – для коштів страхувальників, застрахованих та перестраховиків.

Капітал дозволяє, у випадку здійснення непередбачених негативних ситуацій, продовжувати здійснювати операції, обслуговувати клієнтів, оскільки збитки покриваються за рахунок резервів, які входять до складу капіталу. У випадку нестачі резервів на покриття збитків, коли сформованих коштів не вистачає, вони покриваються за рахунок статутного капіталу, а не за рахунок залучених чи позичених засобів;

- підтримки довіри серед населення.

Страховий капітал повинен бути достатньо великим для забезпечення страхувальників в тому, що страховик спроможний 5 задовольнити їх потреби у разі настання страхового випадку;

- забезпечення оперативної діяльності страхової компанії.

Капітал слугує основою для розвитку страхової компанії, розроблення та впровадження нових страхових послуг, для підтримки і захисту від ризику, пов'язаного з наданням цих послуг;

- економічної безпеки, яка спрямована на усунення чи зменшення ризику діяльності страхової компанії.

Безпека страхової компанії тісно пов'язана з ризиками та загрозами, які залежать від часу створення страховика, його розмірів, величини капіталу, виду страхових послуг, які ним надаються. При високому ступені ризику надання страхових послуг у страховій компанії повинен бути належний розмір власного капіталу;

- управлінську, яка дозволяє виявити ступінь участі акціонера в прибутку, брати участь в управлінні страховою компанією.

Статутний капітал страхової компанії формується у грошовій формі і лише 25% статутного фонду може бути у формі державних цінних паперів [10];

- регулюючу, яка полягає в тому, що через встановлення розміру власного капіталу регулюючі та наглядові органи впливають на діяльність страхової компанії.

До регулюючої функції страхового капіталу належить використання капіталу з метою обмеження інвестицій;

- розподільну, яка полягає у розподілі страхового капіталу між акціонерами за результатами фінансового року.

Частина страхового капіталу та його складових іде на збільшення статутного капіталу та підвищення рівня капіталізації страхової компанії, частина направляється на формування резервного капіталу; - забезпечення прибутку – чим більший капітал страхової компанії, тим більше послуг вона може надавати, внаслідок чого збільшуються можливості одержання прибутку.

Серед функцій, які виконує страховий капітал та його складові, можна виділити низку макроекономічних функцій:

- сприяння і підтримки конкуренції у страхуванні, завдяки якій страховий капітал стимулює розвиток конкурентного середовища між страховими компаніями;
- стабілізаційну, яка сприяє фінансовій стабільності та розвитку страхової системи;
- стимулюючу, що забезпечує розвиток страхування, стимулювання ефективної діяльності страхових компаній, а також розширення асортименту страхових послуг;
- стратегічну, за допомогою якої формування капіталу страхової компанії спрямовується на стратегічні цілі: здійснення стратегічного інвестування, відкриття філій, виходу на зовнішні ринки і здійснення міжнародного страхового бізнесу тощо.

При формуванні фінансових ресурсів страхової компанії потрібно виходити з основних чинників, які впливають на їх кількісний і якісний стан і в свою чергу зумовлюють рівень фінансової стійкості страхової організації в конкретному періоді.

До таких чинників більшість економістів відносять величину внесеного статутного капіталу страхової компанії, розрахований у встановленому порядку розмір страхових резервів з метою гарантії страхових виплат, існуючу у відповідності із стратегією і тактикою страхової компанії структуру її страхового портфеля, існуючу систему перестрахування страхових ризиків, а також масштаби та ризикованість інвестиційної діяльності конкретної страхової компанії.

При формуванні початкових фінансових ресурсів страхової компанії за рахунок внесків засновників у статутний фонд необхідно враховувати законодавчо встановлені мінімальні кількісні вимоги до власних коштів, з якими страхова компанія може отримати ліцензію на діяльність. В подальшому при нарощенні власного капіталу потрібно дотримуватися раціонального

співвідношення власних коштів страхової організації і прийнятих нею на себе страхових зобов'язань як у цілому, так і по одному договору або ризику.

Однією з можливих альтернатив є визначення з урахуванням статутного капіталу максимального розміру відповідальності, яку страхова організація може на себе прийняти. У цьому випадку страхова компанія здійснює обмежуючу тактику формування фінансових ресурсів за рахунок надходжень страхових внесків і після досягнення ними максимально допустимого з урахуванням ризику значення тимчасово не приймає платежі до моменту, коли компанія зможе збільшити резерви від повторних платежів наступного року [11].

Іншою можливою стратегією є передача частини відповідальності, яку компанія вже не може сама утримувати, перестраховальникам. Але така стратегія також є не дуже вигідною, тому що при розподілі відповідальності страхова організація віддає і велику частину платежів.

Тому найбільш оптимальною стратегією формування фінансових ресурсів страхової компанії є доповнення сформованих резервів грошовим покриттям за рахунок статутного капіталу. Однак при цьому необхідно чітко знати, скільки статутного капіталу можуть інвестувати в страхову організацію засновники, щоб зрештою не прийшлося вдаватися до перших двох стратегій або взагалі не позбутися ліцензії на страхову діяльність.

Таким чином, будь-яке управлінське рішення щодо зміни напрямів формування та розміщення фінансових ресурсів страхової компанії повинно бути обґрунтовано відповідними розрахунками, базуватись на визначених пріоритетах розвитку страховика та глибокому вивченні кон'юнктури страхового ринку. При цьому необхідно оптимально поєднати такі критерії, як забезпечення мінімальної середньозваженої ціни залучених ресурсів, досягнення нормальної рентабельності розміщених фінансових ресурсів та одночасна мінімізація ризику втрати фінансової стійкості страхової організації [12].

Використання власних внутрішніх чи зовнішніх джерел фінансових ресурсів неможливо без ефективного управління ними.

1.2. Методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів страхової компанії

У сучасних економічних умовах спостерігається значна кількість проблем та негативних впливів на діяльність підприємств як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі їх функціонування. У даному зв'язку перед суб'єктами господарювання гостро постає питання підвищення ефективності використання їх фінансових ресурсів, що виступають ключовою ланкою в формуванні матеріальної складової фінансово-господарської діяльності та забезпечують фінансову базу їх стійкого розвитку.

Аналіз фінансових ресурсів під час їх формування, ефективне розпорядження ними дає підприємству можливість визначити рівень результативності його майбутньої діяльності, а також поліпшити свій фінансовий стан, відповідний рівень фінансової незалежності, стійкості та інвестиційної привабливості. Проведення такого аналізу можливе за умови його ефективної організації, що в свою чергу забезпечується використанням найбільш відповідної методики. Саме тому тема даного дослідження є особливо актуальною для оцінки віддачі задіяних у виробничому процесі фінансових ресурсів.

На відміну від більшості галузей економіки, формування фінансових ресурсів у страхуванні має деякі особливості. Якщо більшість підприємств спочатку витрачають кошти для виготовлення продукції, а після реалізації готової продукції отримують грошові кошти, то специфіка страхової діяльності полягає у тому, що страховик спочатку залучає кошти страхувальників, а вже потім, у разі настання страхового випадку, виконує свої зобов'язання перед ними, тобто здійснює основні витрати.

Фінансові потоки страховика перебувають в постійному русі забезпечуючи всі види діяльності страхової компанії: операційну, інвестиційну,

фінансову, та ототожнюються із системою «фінансового кровообігу», від якої залежить життєздатність фірми. Значення та роль фінансових потоків для діяльності страховика зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення ефективності процесу управління ними і компанією загалом. Необхідність проведення аналізу фінансових потоків полягає в обмеженості фінансових ресурсів на страховому ринку, нестійкому фінансовому стані страхових компаній, ризику втрати платоспроможності, а також в необхідності підвищення рівня ефективності управління фінансовими потоками.

Питання, пов'язані з аналізом фінансових потоків досліджувалися в працях вітчизняних та зарубіжних науковців (Осадець С.С., Шумелда Я.П., Коломін Є.В., Куликов С.В., Нікуліна Н.Н., Березіна С.В., Гомеля В.Б., Рубін Ю.Б., Солдаткін В.І., Піратовський Г.Л.). Дослідники звертають увагу на особливості аналізу окремих бізнес-процесів, однак на сьогодні відсутні систематизовані наукові розробки стосовно змісту, критеріїв та показників аналізу фінансових потоків страхової компанії.

Науковці С.С. Осадець та Я.П. Шумелда мету аналізу фінансових потоків визначають як формування уявлення про стан системи фінансового управління. Об'єктом аналізу фінансових потоків є система фінансового управління страховика, предметом – фінансові ресурси страхової компанії [13; 14]. Вчені звертають увагу на аналіз зміни чистих доходів, валових результатів та прибутків страхової компанії. Однак недоліком даного підходу є його обмеженість, можливість враховувати лише загальні фактори впливу на фінансові потоки без їх деталізації.

Російський вчений Є.В. Коломін розробив методику аналізу фінансових потоків для страховиків Росії. Відповідно до його наукової концепції, метою аналізу фінансових потоків є виявлення важливих кількісних параметрів діяльності страховиків, їх сильних та слабких сторін, шляхів вирішення проблем. Об'єктом аналізу дослідник визначає фінансовий стан страхової компанії, а предметом – окремі складові руху фінансових ресурсів [15].

При розробці методики аналізу фінансових потоків Є.В. Коломін акцентує увагу на важливих питаннях вибору складу показників, що характеризують різноманітні підсумки страхових операцій. Чим ширшим є набір показників, тим надійнішими будуть висновки стосовно фінансового стану страхової компанії.

Разом з тим, множинність нерівнозначних показників ускладнює практичне використання методики. Вчений поділяє показники аналізу на дві групи. Перша група – це основні показники, що характеризують кінцеві результати формування фінансового потоку. Друга – включає показники, що розкривають основні складові формування фінансових ресурсів страховика. До основних показників науковець відносить коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти доходів та коефіцієнти витрат.

Аналіз фінансових потоків, який проводиться на основі описаної методики, дозволяє виявити основні закономірності їх формування не лише на рівні окремого страховика, але і на рівні їх групи, регіону в цілому. Однак, серед наведених показників відсутні ті, які розкривають властивості ліквідності фінансових потоків, їх динамічних властивостей у часі. Також, даний підхід не враховує вартісних аспектів оцінки страхового бізнесу.

Науковці С.В. Куликов, Н.Н. Нікуліна, С.В. Березіна основною метою аналізу фінансових потоків страхової компанії визначають забезпечення максимізації добробуту власників страхового бізнесу в поточному та майбутньому періодах шляхом збільшення вартості капіталу компанії в результаті зростання прибутку, реінвестування при допустимій нормі ризику [16; 17].

Об'єктом аналізу у працях вчених визначено систему управління ліквідністю, платоспроможністю, інвестиційною активністю страхової компанії, предметом – фінансові ресурси страховик.

Аналіз літературних джерел з фінансового аналізу суб'єктів господарювання [18 – 21] та методичних рекомендацій до його проведення, які використовуються в практичній діяльності українських підприємств [22; 23],

надав можливість стверджувати, що для більшої точності та ефективності подібного аналізу слід виділити такі його напрями, як аналіз формування та аналіз ефективності використання фінансових ресурсів.

Так, аналіз формування фінансових ресурсів характеризує їх структуру, особливості залучення та види джерел, які використовує підприємство в процесі фінансової діяльності. У свою чергу, даний напрям аналізу поділяється на аналіз формування як власних, так і позикових фінансових ресурсів підприємства.

Відповідно до підходу, наведеного у роботі [19], на першому етапі аналізу власних ресурсів вивчається загальний обсяг їх формування, динаміка питомої ваги власних ресурсів у загальному обсязі фінансових ресурсів. Серед основних способів фінансового аналізу на даному етапі виокремлюють вертикальний та горизонтальний методи. У процесі горизонтального аналізу використовують абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту й абсолютне значення одного проценту приросту. Що стосується вертикального (структурного) аналізу, то він передбачає визначення структури підсумкових фінансових показників з виявленням впливу кожної позиції звітності на результат у цілому.

На другому етапі аналізу розглядаються джерела формування власних фінансових ресурсів. На третьому етапі оцінюється достатність власних фінансових ресурсів. Процес аналізу формування позикового капіталу підприємства також підрозділяється на декілька етапів. На першому етапі вивчається динаміка загального обсягу залучення позикових фінансових ресурсів в аналізованому періоді. На цьому етапі також активно застосовуються горизонтальний та вертикальний методи.

На другому етапі визначаються основні форми залучення позикових фінансових ресурсів, аналізується в динаміці питома вага сформованого фінансового кредиту, товарного кредиту та поточних зобов'язань. На третьому етапі визначається співвідношення обсягів позикових фінансових ресурсів підприємства, що використовуються ним за періодом їх залучення.

Процес аналізу формування позикового капіталу підприємства також підрозділяється на декілька етапів. На першому етапі вивчається динаміка загального обсягу залучення позикових фінансових ресурсів в аналізованому періоді. На цьому етапі також активно застосовуються горизонтальний та вертикальний методи. На другому етапі визначаються основні форми залучення позикових фінансових ресурсів, аналізується в динаміці питома вага сформованого фінансового кредиту, товарного кредиту та поточних зобов'язань. На третьому етапі визначається співвідношення обсягів позикових фінансових ресурсів підприємства, що використовуються ним за періодом їх залучення. Четвертий етап аналізу характеризується вивченням складу конкретних кредиторів підприємства та умов надання ними різних форм фінансового й товарного (комерційного) кредитів. На п'ятому етапі вивчається ефективність використання позикових фінансових ресурсів.

На думку І.А. Бланка, до напрямів аналізу формування фінансових ресурсів також слід віднести оцінку їх вартості та аналіз загальної структури капіталу. Щодо оцінки вартості фінансових ресурсів, то вона проводиться шляхом розрахунку таких показників, як: середньозважена вартість капіталу, коефіцієнт вартості.

До показників аналізу загальної структури капіталу, на думку автора, слід віднести: коефіцієнт власного капіталу, коефіцієнт позикового капіталу і коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу, власного капіталу та коефіцієнт вартості позикового капіталу.

Для аналізу ефективності використання фінансових ресурсів пропонується використовувати такі групи показників:

- коефіцієнти рентабельності фінансових ресурсів, а саме рентабельність сукупного капіталу, рентабельність власного капіталу, а також рентабельність позикових коштів;
- коефіцієнти оборотності фінансових ресурсів, тобто кількість оборотів сукупних фінансових ресурсів, кількість оборотів власного капіталу, кількість оборотів позикового капіталу.

Але для оцінки рентабельності фінансових ресурсів окремих показників ефективності використання капіталу недостатньо, оскільки сума капіталу не завжди співпадає з сумою фінансових ресурсів підприємства. Так, серед моделей, які застосовуються найчастіше у практиці зарубіжних компаній, можна виокремити модель Дюпона. Модель була розроблена фірмою "Дюпон" (США) і передбачає розподіл коефіцієнта рентабельності власного капіталу (використаних активів) ($R_{ва}$) на ряд коефіцієнтів його формування, що складають єдину систему, а саме на коефіцієнт рентабельності реалізації продукції ($R_{рп}$) і коефіцієнт оборотності капіталу ($K_{ок}$).

$$R_{ва} = R_{рп} \times K_{ок} \quad (1.1)$$

Також, з метою проведення інтегрального аналізу ефективності використання власного капіталу підприємства можна застосувати трифакторну модель "Дюпон":

$$РВК = ЧП / ВК = ЧП / Р \times Р / А \times А / ВК, \quad (1.2)$$

де РВК – рентабельність ВК;

ЧП – сума чистого прибутку в аналізованому періоді;

ВК – сума власного капіталу підприємства в цьому періоді;

А – сума всіх використаних активів підприємства у цьому періоді;

Р – загальний об'єм реалізації продукції в цьому періоді.

Досить цікавою є думка вчених ХНЕУ Мішиної С. В. та Мішина О. Ю., які пропонують для визначення ефективності використання розрахунок показника чистої віддачі фінансових ресурсів ($ЧВі$):

$$ЧВі = ЧП / \Phi_i, \quad (1.3)$$

де ЧП – чистий прибуток за звітний період;

Φ_i – сума фінансових ресурсів і-ого виду на початок звітного періоду.

З узагальнення методологічних підходів до оцінки фінансового стану й фінансового розвитку страхових компаній випливає висновок про необхідність застосування комплексного показника фінансового потенціалу розвитку FDP, який може бути індикатором при прийнятті фінансових рішень щодо

формування фінансового забезпечення страхової діяльності. Показник виражений таким чином (формула 1.4):

$$FDP = FE - MFN = (O cap + I R) - (I pay + TC), \quad (1.4)$$

де FDP (Financial Development Potential) – фінансовий потенціал розвитку;

FE (Financial Enrichment) – фінансове забезпечення страховика;

MFN (Moment Financial Needs) – поточні фінансові потреби;

O cap (Own Capital) – власний капітал;

IR (Insurance Reserves) – страхові резерви;

I pay (Insurance Payments) – страхові виплати;

TC (Total Costs) – загальні витрати.

Цей показник відображує чистий прибуток, отриманий підприємством у звітному періоді на кожен гривню наявних фінансових ресурсів.

Тому даними підходами доцільно доповнити оцінку рентабельності фінансових ресурсів підприємства.

Отже, аналіз фінансових ресурсів підприємства доцільно проводити на основі узагальненого вище комплексного підходу, що включає такі напрями, як аналіз формування фінансових ресурсів та аналіз їх використання. Застосування вказаних напрямів аналізу дозволить кожному окремо взятому підприємству здійснити оцінку поточного стану фінансових ресурсів, виявити сильні й слабкі сторони діяльності суб'єкта господарювання в галузі управління структурою фінансових ресурсів. На цій основі також стане можливим обґрунтування вибору оптимальної структури джерел фінансування підприємства та найкращої з альтернативно можливих комбінацій використання ресурсів з метою підвищення ефективності його діяльності. Усе це, в свою чергу, дозволить підвищити рівень фінансової стійкості та незалежності підприємства, а згодом – його ринкової вартості та конкурентоспроможності.

Етапи аналізу грошових потоків у страховій компанії [24].

I етап – динаміка формування позитивного грошового потоку:

- Аналіз темпів росту;

- Співставлення з темпами росту активів, обсягів надання страхових послуг;
- Визначення співвідношення залучених коштів за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел;
- Виявлення ступеня залежності розвитку від зовнішніх джерел фінансування.

II етап – динаміка формування від’ємного грошового потоку:

- Аналіз темпів зміни від’ємного грошового потоку;
- Аналіз структури від’ємного грошового потоку;
- Оцінка спів вимірності витрачання грошових коштів по окремим видам активів.

III етап – збалансованість позитивного та від’ємного грошового потоку:

- Визначення динаміки чистого грошового потоку;
- Аналіз якості грошового потоку;
- Визначення достатності грошового потоку.

IV – синхронність формування позитивного та від’ємного грошового потоку:

- Визначення динаміки залишків грошових активів для відображення рівня синхронності та забезпечення платоспроможності страховика;
- Визначення коефіцієнта ліквідності грошового потоку.

V етап – ефективність грошових потоків в страховому бізнесі:

- Визначення коефіцієнта ефективності грошового потоку;
- Визначення коефіцієнта реінвестування грошового потоку.

Всі наведені вище наукові підходи дозволяють визначити тенденції у зміні фінансових потоків з точки зору зміни активної частини балансу страхової компанії. Однак, поза увагою залишається інвестиційний аспект управління пасивами, тобто джерелами формування фінансових потоків.

Дослідник Г.Л. Піратовський виділяє основні критерії в процесі оцінки інвестування фінансових ресурсів у фінансові інструменти страхової компанії: безпечність, доходність, ризик, зростання ціни, ліквідність [25].

На думку науковця, оцінка інвестування фінансових ресурсів в придбання цінних паперів може здійснюватися за такими фінансовими коефіцієнтами: коефіцієнт співвідношення ціни і доходу; коефіцієнт співвідношення ціни і активів; коефіцієнт співвідношення цін пропозиції та попиту на цінні папери на поточний момент; коефіцієнт ліквідності фінансових інструментів.

Для оцінки ефективності інвестування грошових коштів в акції та облігації досить важливим є процес визначення їх поточної вартості.

Таким чином, підсумовуючи сказане, можна зробити висновок, що ефективність використання фінансових ресурсів – предмет дослідження і відкрите питання для багатьох науковців. Незважаючи на велику кількість фінансових коефіцієнтів і різноманітних підходів до визначення ефективності використання фінансових ресурсів, необхідно впровадити таку систему критеріїв і їх нормативних значень, яка б допомагала найбільш точно оцінити ефективність використання наявних фінансових ресурсів на підприємстві і яка була б зрозумілою, аргументованою та враховувала вид економічної діяльності суб'єкта господарювання.

1.3. Принципи і методи фінансового планування і прогнозування

Вирішення питання фінансового забезпечення розвитку підприємств пов'язано з тим, що підтримка конкурентних переваг підприємства та продукції, що пропонується ринку, зростання обсягів діяльності потребують додаткових фінансових витрат. Водночас фінансові ресурси більшості підприємств обмежені. Наслідком обмеженого доступу до ринку позикового капіталу, браком реальних інвесторів може стати втрата ринкових позицій підприємства. Пошук джерел фінансування, які б значною мірою відповідали необхідним обсягам фінансування при мінімізації ризиків є розроблення

фінансових планів, які б стали інструментами реалізації поточних та стратегічних цілей підприємств і дали б можливість забезпечити ефективне управління підприємством як на етапі розроблення планів, так і в процесі їх реалізації.

Дієвим інструментом реалізації фінансової стратегії підприємства є фінансове планування, яке відображає вартісну сторону процесу, в основному фінансові можливості забезпечення заходів, використовуючи для цього показники, специфічні принципи і методи.

Фінансове планування – це складний процес визначення та формування потрібної кількості фінансових ресурсів, а також їх розподіл та перерозподіл за окремими напрямками діяльності підприємства з метою забезпечення його стабільного економічного розвитку.

Запровадження фінансового планування нині в Україні стримується з таких причин: високий рівень невизначеності на ринку, пов'язаний з тривалими глобальними змінами в усіх сферах суспільного життя (непередбачуваність цих змін ускладнює фінансове планування); відсутність нормативно-правової бази фінансового планування на мікро рівні; обмеженість фінансових можливостей більшості підприємств для залучення висококваліфікованих спеціалістів, здатних виконувати складні фінансові розрахунки у підприємствах малого і середнього бізнесу, хоч саме там потреба у фінансовому плануванні є найгострішою, бо їхні ресурси характеризуються обмеженістю, а зміни зовнішнього середовища суттєво впливають на їх діяльність [26].

Згідно із Наказом Міністерства економіки України від 31.03.2006 р. № 117 «Про внесення змін до порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50 % акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірних підприємств» [27], фінансовий план підприємства складається з таких розділів:

- 1.Формування прибутку підприємства включає такі групи показників:

- показники доходів: доход від реалізації продукції (товарів робіт, послуг); податок на додану вартість; інші непрямі податки; інші вирахування з доходу; чистий дохід від реалізації продукції (товарів робіт, послуг); інші операційні доходи; доходи від участі у капіталі; інші фінансові доходи;
- показники витрат: показник розміру собівартості реалізованої продукції; адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати; фінансові витрати; витрати від участі в капіталі; інші витрати; податок на прибуток від звичайної діяльності;
- показники фінансового результату діяльності: валовий прибуток (збиток); фінансовий результат від операційної діяльності; фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування;
- показник чистого прибутку (збитку).

2. Розподіл чистого прибутку містить показники відрахування частини прибутку: державними, казенними підприємствами та їх об'єднаннями і дочірніми підприємствами; господарськими товариствами, холдинговими компаніями та їх дочірніми підприємствами відповідно до законодавства України; відрахування до фонду дивідендів господарськими товариствами, холдинговими компаніями та їх дочірніми підприємствами за нормативами, установленними в поточному році, за результатами фінансово-господарської діяльності за минулий рік; перераховані дивіденди за результатами фінансово-господарської діяльності за минулий рік. Нормативи перерахованих показників визначаються законодавством України та встановлюються Кабінетом Міністрів України. Також до цієї частини фінансового плану належать такі показники, як залишок нерозподіленого прибутку минулих періодів (непокритого збитку) та інші фонди, що відображають суми відрахування до фондів відповідно до статей 75 і 87 Господарського кодексу України [28]. Обов'язкові платежі підприємства до бюджету та державних цільових фондів включають усі обов'язкові платежі підприємства до бюджету та державних цільових фондів та місцевих бюджетів. До поточних податків та обов'язкових платежів до бюджету належать: податок на прибуток; акцизний податок; ПДВ, що підлягає

сплаті до бюджету за підсумками звітного періоду; ПДВ, що підлягає відшкодуванню з бюджету за підсумками звітного періоду; рентні платежі; ресурсні платежі; інші податки.

Метою фінансового планування є вирішення таких основних питань:

- забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності необхідними фінансовими ресурсами, необхідними для його нормальної господарської діяльності, включаючи розширене відтворення основних засобів підприємства, формування оборотних коштів, матеріальне стимулювання, забезпечення соціальних потреб працівників;

- виявлення внутрішніх резервів у господарській діяльності підприємства та спрямування їх на підвищення ефективності виробництва;

- забезпечення раціональних та взаємовигідних економічних відносин підприємства з іншими підприємствами-постачальниками матеріальних ресурсів, бюджетом та банками;

- визначенні шляхів ефективного вкладення капіталу, оцінці раціонального його використання; виявленні та мобілізації резервів збільшення прибутку за рахунок раціонального використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів;

- здійснення контролю за господарсько-фінансовою діяльністю і грошових ресурсів.

Фінансове планування втілює встановлені цілі у форму конкретних фінансових показників і забезпечує фінансовими ресурсами, закладені у виробничому плані економічні пропорції розвитку. Планування представляє собою процес розробки і прийняття цільових рішень кількісного та якісного характеру і визначення шляхів їх найбільш ефективного досягнення. Результатом перспективного фінансового планування є розроблення трьох основних документів:

- прогнозу фінансових результатів (прибутків та збитків), який показує обсяг прибутку, який передбачено одержати в наступному періоді;

- прогнозу руху грошових коштів (баланс грошових потоків), який відображає рух грошових потоків за джерелами формування та за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова діяльність) та ефективність їх використання у наступному періоді, що дає можливість визначити потребу у залученні капіталу й перевірити майбутню ліквідність підприємства;

- прогнозного бухгалтерського балансу підприємства, що входить до складу директивного фінансового планування. Баланс підприємства – це зведена таблиця, в якій відображено джерела капіталу (пасив) і його розміщення (актив). Бухгалтерський баланс (баланс активів і пасивів) потрібний для того, щоб оцінити в які види активів спрямовуються грошові кошти і за рахунок яких джерел (пасивів) передбачається формування активів.

У процесі фінансового планування слід дотримуватися наступних принципів, які визначають характер та зміст планової діяльності економічної організації.

Принцип єдності передбачає, що планування повинно мати системний характер. Поняття "система" означає:

- а) існування системи елементів (підрозділів);
- б) взаємозв'язок між ними;
- в) наявність єдиного напрямку розвитку елементів, орієнтованого на загальні цілі підприємства.

Єдиний напрямок планової діяльності, спільність цілей всіх підрозділів стають можливими у рамках вертикальної єдності фірми.

Принцип координації планів окремих підрозділів виражається в тому, що:

- а) не можна планувати ефективно діяльність одних підрозділів фірми поза зв'язку з іншими;
- б) всілякі зміни в планах одних структурних одиниць повинні бути відображені в планах інших підрозділів.

Отже, взаємозв'язок та одночасність - ключові риси координації планування на підприємстві.

Принцип участі означає, що кожен спеціаліст фірми стає учасником планової діяльності незалежно від посади і виконуваної ним функції.

Принцип безперервності полягає в тому, що:

а) процес планування повинен здійснюватись систематично в межах встановленого циклу;

б) розроблені плани повинні безперервно приходити на зміну один одному (план закупівель - план виробництва план по маркетингу).

У той же час невизначеність зовнішнього середовища та наявність непередбачених змін внутрішньої обстановки вимагають коригування та уточнення планів фірми.

Принцип гнучкості тісно пов'язаний з попереднім і полягає в наданні планам і процесу планування в цілому особливості змінювати свою спрямованість у зв'язку з виникненням непередбачених обставин. Тому плани мають містити так звані резерви безпеки (ресурсів, виробничих потужностей тощо).

Принцип точності передбачає, що плани підприємства повинні бути конкретизовані і деталізовані тією мірою, яку дозволяють зовнішні умови діяльності фірми.

Перераховані вище принципи є загальними положеннями, які можуть бути конкретизовані і деталізовані. У зв'язку з цим принципи фінансового планування можуть доповнюватися такими принципами.

Принцип фінансового співвідношення термінів ("золоте банківське правило"). Отримання і використання коштів має відбуватися у встановлені терміни, тобто капітальні вкладення з тривалими термінами окупності доцільно фінансувати за рахунок довгострокових позикових коштів.

Принцип платоспроможності. Планування грошових коштів має забезпечувати платоспроможність підприємства в будь-який час року. В даному випадку у підприємства повинно бути достатньо ліквідних засобів, щоб забезпечувати погашення короткострокових зобов'язань.

Принцип рентабельності капітальних вкладень. Для капіталовкладень необхідно вибирати найдешевші способи фінансування (фінансовий лізинг, інвестиційний кредит, структуровані фінансові інструменти та ін). Позиковий капітал вигідно залучати лише в тому випадку, якщо він підвищує рентабельність власного капіталу. У даному випадку забезпечується дія ефекту фінансового важеля (левериджу). Іншими словами, фінансовий леверидж являє собою об'єктивний фактор, що виникає з появою позикових засобів в обсязі використовуваного підприємством капіталу, що дозволяє отримувати додатковий прибуток на власний капітал.

Принцип збалансованості ризиків. Особливо ризикові довгострокові інвестиції доцільно фінансувати за рахунок власних засобів (чистого прибутку і амортизаційних відрахувань).

Принцип пристосування до потреб ринку. Для підприємства важливо враховувати кон'юнктуру ринку і свою залежність від надання кредитів.

Принцип граничної рентабельності. Доцільно вибирати ті капіталовкладення, які забезпечують максимальну (граничну) рентабельність.

При здійсненні фінансового планування доцільно використовувати такі методи: нормативний, економічного аналізу (розрахунково-аналітичний, балансових розрахунків), грошових потоків, багатоваріантності розрахунків (оптимізації планових рішень), економіко-математичного моделювання [29; 30; 31; 32].

Метод економічного аналізу дозволяє визначити основні закономірності, тенденції в русі натуральних і вартісних показників, внутрішні резерви підприємства. На основі аналізу досягнутої величини фінансових показників прогнозується їх величина на майбутній період. Даний метод планування застосовується в тих випадках, коли відсутні фінансово-економічні нормативи, а взаємозв'язок між показниками може бути встановлена її прямим способом, а опосередковано на основі вивчення їх динаміки за ряд періодів (місяців, років). Шляхом використання цього методу може бути встановлена планова потреба в

оборотних активах, величина амортизаційних відрахувань, інші показники. При використанні даного методу часто вдаються до експертними оцінками.

Використання методу балансових розрахунків для визначення майбутньої потреби у фінансових засобах ґрунтується на прогнозі надходження засобів і витрат по основних статтях балансу на певну дату в перспективі. Причому великий вплив має бути приділена вибору дати: вона повинна відповідати періоду нормальної експлуатації підприємства.

Сутність нормативного методу полягає в тому, що на основі заздалегідь встановлених норм і техніко-економічних нормативів розраховується потреба господарюючого суб'єкта в фінансових ресурсах та їх джерелах. Такими нормативами є ставки податків та зборів, норми амортизаційних відрахувань, облікова ставка банківського відсотка та ін.

Метод грошових потоків носить універсальний характер при складанні фінансових планів та служить інструментом для прогнозування розмірів і термінів надходження необхідних фінансових ресурсів. Прогнозування грошових потоків базується на очікуваних надходженнях коштів на визначену дату і бюджетуванні всіх витрат і витрат. Цей метод дає більш об'ємну інформацію, ніж метод балансового кошторису.

Метод багатоваріантності розрахунків складається в розробці альтернативних варіантів планових розрахунків, з тим щоб вибрати з них оптимальний. При цьому можуть задаватися різні критерії вибору:

- мінімум поточних витрат;
- мінімум вкладень капіталу при найбільшій ефективності його використання;
- мінімум часу на оборот капіталу, тобто прискорення оборотності авансованих коштів;
- максимум доходу на карбованець вкладеного капіталу;
- максимум прибутковості капіталу (суми прибутку на 1 крб. вкладеного капіталу);

- максимум збереження фінансових ресурсів, тобто мінімум фінансових втрат (фінансового, кредитного, процентного, валютного та інших ризиків).

Так, наприклад, в одному варіанті може бути закладений триваючий спад виробництва, інфляція та слабкість національної валюти, а в іншому - ріст відсоткових ставок і, як наслідок, уповільнення темпів росту світової економіки і зниження цін на продукцію.

Методи економіко-математичного моделювання дозволяють кількісно виразити тісноту взаємозв'язку між фінансовими показниками та основними факторами, що впливають на їх величину. Цей зв'язок виражається через економіко-математичну модель, яка являє собою точний математичний опис економічних процесів за допомогою математичних символів і прийомів (рівнянь, нерівностей, графіків тощо). У модель включаються тільки основні фактори.

Економіко-математичне моделювання дає змогу перейти від середніх величин до різноманітним розрахунків фінансових показників (включаючи прибуток). Побудова економіко-математичної моделі фінансового показника складається з п'яти етапів:

а) вивчення динаміки фінансового показника за певний час і виявлення факторів, що впливають на цю динаміку;

б) розрахунок моделі функціональної залежності фінансового показника від визначальних факторів (наприклад, прибутку від обсягу виручки від реалізації продукції);

в) розробка різних варіантів прогнозу фінансового показника;

г) аналіз та експертна оцінка можливої динаміки фінансового показника в майбутньому;

д) вибір оптимального варіанта, тобто прийняття планового рішення.

При формуванні фінансових планів варто використовувати багатоваріативний підхід з застосуванням різних моделей, що дає змогу спрогнозувати вплив фінансового планування на результати діяльності підприємства [33].

Вибір можливого варіанту розвитку підприємства - складне і відповідальне завдання для фінансових менеджерів підприємства. З метою розробки найбільш оптимального сценарію розвитку підприємства у процесі фінансового планування використовують різні методи.

Основними з них є: балансовий метод; розрахунково-аналітичний метод; нормативний метод; метод оптимізації планових завдань; метод експертних оцінок; програмно-цільовий метод; метод економіко-математичного моделювання (рис.1.2).



Рис.1.2. Методи прогнозування

Прогнозування має специфічні методологічні основи, відмінні від методології планування. Склад показників прогнозу може значно відрізнятись від складу показників майбутнього плану. У чомусь прогноз може виявитися

менш деталізованим, ніж розрахунки планових завдань, а в чомусь він буде більш проробленим.

Фінансове планування і прогнозування пов'язане з формуванням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів та отриманням прогнозованого чистого доходу і прибутку на вкладений у господарську діяльність капітал. Фінансове планування в умовах ринкової економіки є прерогативою самого суб'єкта господарювання. Лише самому підприємству визначатися у необхідності й доцільності фінансового планування і прогнозування. Управлінські рішення втілюються в розробку та виконання фінансових планів, їм передують:

- науковий аналіз тенденцій розвитку;
- варіативне передбачення майбутнього розвитку;
- оцінка можливих наслідків прийнятих рішень.

Висновки за розділом 1

1. Капітал страхової компанії, як акціонерного товариства, за своєю сутністю і функціями практично не відрізняється від капіталу підприємств інших організаційно-правових форм. Однак за джерелами, формами і методами формування, структурою й складом, приналежністю, характером управління і використанням має деякі особливості, обумовлені характером акціонерної форми підприємницької діяльності і корпоративних відносин (найбільші можливості збільшення за рахунок часткових та боргових інструментів, можливість маневрування структурою капіталу, колективний внесок коштів під час формування, перевага інтересів більшості у разі вибору напрямків застосування та розподілу результатів використання капіталу, розділення функцій власності й управління капіталом страхової компанії).

2. Розглянувши основні елементи капіталу страхової компанії можемо зрозуміти особливість страхової діяльності та відповідно потребу у грамотному управлінні нею. Ці особливості стосуються співвідношення між власним та

залученим капіталом, кількісних та якісних характеристик декотрих елементів власного та залученого капіталу, складу і структури позиченого капіталу, складу і структури активів страховика, загалом.

3. Напрями руху грошових коштів страхової компанії заслуговують окремого дослідження, оскільки цей рух пов'язаний із формуванням її фінансових ресурсів – капіталу у грошовій формі.

4. Правильний вибір елементного складу та співвідношення між різними видами ресурсів страховика є значним внутрішнім чинником фінансового його потенціалу. У складі фінансових ресурсів, чи то в теоретичній площині досліджень, чи в практиці діяльності страховиків, необхідно значну увагу концентрувати на повноті та своєчасності формування страхових ресурсів, які представлені страховими резервами. Фінансові ресурси страхової компанії складаються з двох основних частин: власного та залученого капіталу.

5. Прийняття ефективних і виважених управлінських рішень щодо використання фінансових ресурсів на основі якісної аналітичної інформації можливе завдяки науково обґрунтованій організації економічного аналізу. Проведені дослідження показали, що на даний час відсутня єдина чітка методика аналізу фінансових ресурсів страхової компанії із встановленим набором аналітичних показників та коефіцієнтів.

6. В умовах високого рівня невизначеності та динаміки параметрів зовнішнього середовища суттєво зростає роль фінансового планування у забезпеченні ефективного та збалансованого функціонування страхових компаній.

7. У процесі фінансового планування найчастіше використовують такі методи планування, як балансовий, нормативний, розрахунково-аналітичний, метод оптимізації планових завдань, економіко-математичне моделювання, метод експертних оцінок, метод оптимізації планових завдань і програмно-цільовий метод.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «СК «ІНГО»

2.1. Загальна характеристика діяльності АТ «СК «ІНГО»

АТ «СК «ІНГО» має власну історію розвитку. У 1990 році правонаступником відкритого страхового акціонерного товариства «Інгосстрах» в Україні стає страхове акціонерне товариство «Остра» (м. Одеса). В 1991р. утворюється Київська філія САТ «Остра». В 1994 році Київська філія САТ «Остра» перетворюється в ЗАТ «Акціонерна страхова компанія «Остра-Київ». В 2004 році контрольний пакет акцій АСК «Остра-Київ» купує ОСАТ «Інгосстрах» (Росія). АСК «Остра-Київ» входить у Міжнародну страхову групу «ІНГО». АСК «Остра-Київ» міняє назву й стає АСК «ІНГО Україна». 31 березня 2020 року змінюється назва з ПрАТ «АСК «ІНГО Україна» на АТ «СК «ІНГО».

Юридична адреса компанії: 01054, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 33. тел. 8(044) 490-27-44. Представлена 22 філіями та 100 центрами для продажу та обслуговування клієнтів (ЦПОК на всій території України, крім окупованих територій Донецької, Луганської областей та Криму). Протягом 2019 року було створено 6 відділень в регіонах України. На сьогодні Товариство має 31 структурний підрозділ в обласних та районних центрах України. Штатних працівників на 31.12.2019 року - 503 осіб.

Статутний капітал СК «ІНГО Україна» складає 305,54 млн. гривень, що повністю відповідає вимогам Закону України „Про страхування” щодо мінімального розміру статутного капіталу страхових компаній.

Компанія надає широкий спектр послуг підприємствам та організаціям різних форм власності, а також фізичним особам. Дуже тісно співпрацює з багатьма банками та їх відділеннями по страхуванню залогового майна при отриманні кредитів.

Діяльність компанії направлена на надання повного комплексу страхових послуг, професійну роботу з клієнтами, розвиток та впровадження нових перспективних програм, які забезпечують ринкову конкурентоспроможність.

СК «ІНГО» входить до складу Міжнародної Страхової Групи «ІНГО» (INGO – International Network of Guarantees and Obligations – Міжнародна мережа гарантій та зобов'язань).

СК «ІНГО» є повним членом Моторного (транспортного) Страхового Бюро України (МТСБУ), членом Американської Торговельної Палати (АСС), Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА), Української Федерації Убезпечення (УФУ) та Міжнародної Торгової Палати (ІСС).

Основним видом послуг, що надаються Товариством впродовж звітного періоду є: добровільні та обов'язкові види страхування; перестраховування. Інформація щодо впровадження нових технологій, нових товарів, постачальників за видами сировини і матеріалів у зв'язку із специфікою діяльності Товариства, відсутня. Основним пріоритетним напрямком страхової діяльності Товариства в 2019 р. було розширення переліку страхувальників щодо добровільних видів страхування. Протягом 2019 року у Товариства своєчасно здійснювало розрахунки зі страхувальниками щодо страхових виплат. Порядок формування страхових резервів та частки перестраховиків у страхових резервах планується згідно Закону України "Про страхування", враховуючи частки надходжень сум страхових платежів та сум часток страхових платежів, що сплачуються перестраховикам.

Товариство отримало відзнаку на церемонії нагородження фіналістів РЕЙТИНГУ ПРОЄКТНИХ ОФІСІВ РМО UA AWARDS 2019. Команда INGO посіла 7-му позицію в десятці найкращих. Вхідження в цей список говорить про те, що Товариство дотримується високих стандартів в роботі своїх проектних офісів, які використовують найсучасніші практики управління проектами, портфелями та програмами. Це єдине в Україні дослідження, яке оцінює сучасні світові підходи до побудови роботи РМО, націленості на

створення цінності для своїх стейкхолдерів. Зазначаємо, що Товариство - єдиний представник страхового ринку, що потрапив у такий рейтинг.

13 грудня 2019 р., за даними Рейтингового агентства "ІВІ-Rating", оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Товариства за Національною рейтинговою шкалою на рівні "uaAA", що є найвищим рівнем, який свідчить про максимальну надійність Товариства.

2.2. Аналіз складу, структури і динаміки фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО»

Власний капітал - це капітал, який належить страховій компанії на праві власності та представлений статутним, додатковим, резервним капіталом і включає нерозподілений прибуток [34]. Аналіз складу власного капіталу страхової компанії АТ «СК «ІНГО» за період 2017-2019 років представлений в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз складу власного капіталу

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Темп приросту,%	
	2017	2018	2019	2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Статутний капітал	305543	305543	305543	-	-	-	-
Капітал у дооцінках	77007	75917,1	74808,1	-1089,9	-1109	-1,41	-1,46
Резервний капітал	6156,5	7534,1	11452	1377,6	3917,9	22,37	52,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	207224,1	207588,2	202206,4	364,1	-5381,8	0,17	-2,59
Інші резерви	45065,8	43272,4	53002,1	-1793,4	9729,7	-3,97	22,48
Всього	640996,4	639854,8	647011,6	-1141,6	7156,8	-0,17	1,12

На кінець 2018 року порівняно з 2017 роком спостерігається зниження загального обсягу власного капіталу на 0,17%, що спричинено зниженням інших резервів на 3,97% та капіталу у дооцінках на 1,41%.

Загальний обсяг власного капіталу на кінець 2019 року зріс на 1,12%. Збільшення власного капіталу в 2019 році відбулося по-перше, за рахунок збільшення резервного капіталу, по-друге, збільшенням розміру інших страхових резервів.

Аналіз структури власного капіталу представлений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз структури власного капіталу

Показник	2017		2018		2019		Відхилення за питомою вагою, %	
	Тис.грн.	Пит. вага, %	Тис.грн.	Пит. вага, %	Тис.грн.	Пит. вага, %	2018/2017	2019/2018
Статутний капітал	305543	47,66	305543	47,75	305543	47,22	0,09	-0,53
Капітал у дооцінках	77007	12,01	75917,1	11,86	74808,1	11,56	-0,15	-0,3
Резервний капітал	6156,5	0,96	7534,1	1,18	11452	1,77	0,22	0,59
Нерозподілений прибуток	207224,1	32,33	207588,2	32,44	202206,4	31,25	0,11	-1,19
Інші резерви	45065,8	7,03	43272,4	6,76	53002,1	8,19	-0,27	1,43
Всього	640996,4	100,0	639854,8	100,0	647011,6	100,0	-	-

Так, на протязі 2017-2019 рр. найбільшу питому вагу займав статутний капітал, частка якого в пасивах склала в середньому 47, 5%.

Це є очевидною тенденцією функціонування страхових компаній, мінімальний розмір статутного фонду яких чітко регламентується Законом України „Про страхування”.

Статутний капітал страховика перевищує законодавчо встановлений мінімальний його розмір приблизно в 9,09 рази (11,5 тис. євро) і становить 305543 тис. грн. Такий позитивний аспект розвитку діяльності компанії говорить про її стабільну та ефективну роботу.

До складу фінансових ресурсів страхової компанії крім власного капіталу входить залучений та позиковий капітал. Аналіз складу залученого та позикового капіталу АТ «СК «ІНГО» представлений в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз складу залученого та позикового капіталу

Показник	Роки, тис.грн.			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Темп приросту,%	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Відстрочені податкові зобов'язання	16904	16664,8	13674,6	-239,2	-2990,2	-1,41	-17,9
Страхові резерви	787803,7	934499,1	1060150,6	146695,4	125651,5	18,62	13,44
Поточні зобов'язання	367349,5	252076,1	332375,5	-115273,4	80299,4	-31,37	31,85
Залучений капітал	1172057,2	1203240,0	1406200,7	31182,8	202960,7	2,66	16,86

За даними табл. 2.3 загальний обсяг залученого та позикового капіталу на кінець 2018 року збільшився на 2,66% порівняно з кінцем 2017 року, однак даний показник в 2019 році збільшився на 16,86% в порівнянні з 2018 роком. Відстрочені податкові зобов'язання страхової компанії зменшились на 239,2 тис.грн, що складає 1,41% порівняно з рівнем кінця 2017 року, ця тенденція продовжилася і в 2019 році, даний вид зобов'язань скоротився на 17,9% в 2019 році. Поточні зобов'язання АТ «СК «ІНГО» має тенденцію до зменшення в 2018 році. Зокрема на кінець 2018 року обсяг поточних зобов'язань знизився на 31,37% порівняно з кінцем 2017 року, а на кінець 2019 року відбулося їх зростання на 31,85%.

Як свідчать дані табл. 2.3 розміри страхових резервів постійно зростали в досліджуваному періоді. В 2018 році вони зросли на 18,62%, в 2019 році їх розмір збільшився на 13,44%. Це є хорошою тенденцією розвитку страхової діяльності страховика, яка свідчить про збільшення страхових зобов'язань з одного боку, з іншого – про підвищення своїх гарантій щодо майбутніх виплат страхових сум та страхового відшкодування.

При аналізі залученого та позикового капіталу важливим є аналіз його структури, що дає змогу визначити складові, що мають найбільшу питому вагу з метою ефективного управління ними (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз структури залученого та позикового капіталу

Показник	2017		2018		2019		Відхилення за питоною вагою, %	
	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %	2018/2017	2019/2018
Відстрочені податкові зобов'язання	16904	1,44	16664,8	1,38	13674,6	0,97	-0,06	-0,41
Страхові резерви	787803,7	67,22	934499,1	77,66	1060150,6	75,39	10,44	-2,27
Поточні зобов'язання	367349,5	31,34	252076,1	20,95	332375,5	23,64	-10,39	2,69
Залучений капітал	1172057,2	100,0	1203240,0	100,0	1406200,7	100,0	-	-

За даними табл. 2.4 найбільша питома вага в структурі залученого та залученого капіталу на кінець 2018 - 2019 рр. припадала на страхові резерви (відповідно 77,66% та 75,39%). На кінець 2018 року 20,95% залучених коштів припадало на поточні зобов'язання. На кінець 2019 року порівняно з кінцем 2018 року спостерігається збільшення питої ваги поточних зобов'язань на 2,69% та зменшення питої ваги відстрочених податкових зобов'язань на 0,41%.

Страхові резерви виступають визначальним чинником динаміки залученого капіталу страховиків, та виступають вагомих джерелом його формування.

Щодо складу фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО», то на протязі останніх трьох років переважали власні фінансові ресурси (рис.2.1).

Отже, можна зробити висновок, що у фінансуванні діяльності страхової компанії переважає залучений капітал, що свідчить про достатнє залучення страхових резервів та коштів кредиторів до фінансування діяльності страховика.



Рис. 2.1. Склад фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО»
впродовж 2017-2019 років

2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності страховика

Фінансовий стан підприємства у короткостроковому періоді оцінюється показниками ліквідності, які характеризують спроможність своєчасного та повного розрахунку за короткостроковими зобов'язаннями. Від ступеня ліквідності балансу залежить його платоспроможність. Також ліквідність характеризує не тільки поточний стан компанії, а і перспективний [35].

Щоб виявити ліквідність підприємства необхідно оцінити ліквідність балансу підприємства та розрахувати показники ліквідності: коефіцієнти абсолютної, поточної, перспективної ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($k_{ал}$) є найжорстокішим критерієм платоспроможності, що показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може за необхідності погасити негайно за рахунок найліквідніших активів. Розраховується коефіцієнт як відношення вартості найліквідніших активів до суми поточної заборгованості [36, 37]:

$$k_{абсл.лік.} = \frac{\text{Грошові кошти} + \text{Короткотермінові фінансові вкладення}}{\text{Короткотермінові зобов'язання}} \quad (2.1)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує платоспроможність

підприємства на дату складання балансу, тому висновки щодо майбутньої його платоспроможності на основі аналізу цього показника робити недоцільно.

Значення коефіцієнта визнаються достатніми на рівні 0,5-1,0 [36].

Коефіцієнт швидкої (проміжної, критичної, миттєвої, оперативної) ліквідності, або коефіцієнт кислотного тесту ($k_{кл}$) відображає прогнозні платіжні можливості підприємства за умови вчасного проведення розрахунків з дебіторами. Обчислюють його діленням суми найліквідніших активів та активів, що швидко реалізуються, на суму поточної заборгованості підприємства:

$$k_{шв.лік} = \frac{\text{Грошові кошти} + \text{Короткотерм. фінансові вкладення} + \text{Розрахунки з дебіторами}}{\text{Короткотермінові зобов'язання}} \quad (2.2)$$

Коефіцієнт дає змогу оцінити можливість погашення підприємством поточних зобов'язань в разі критичного його стану.

Оптимальним вважається значення цього коефіцієнта, що дорівнює 1,0.

Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності (коефіцієнт покриття) ($k_{пл}$) оцінює загальну платоспроможність підприємства, показує, якою мірою оборотні активи покривають поточні зобов'язання. Розраховують показник за формулою [37]:

$$k_{п} = \frac{\text{Сума оборотних активів} - \text{Довгострокові дебітори}}{\text{Короткотермінові зобов'язання} + \text{Страхові резерви}} \quad (2.3)$$

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує очікувану платоспроможність підприємства за період, який дорівнює середній тривалості одного обороту всіх його оборотних активів. Згідно з розробленими в Україні методиками аналізу фінансового стану:

- значення коефіцієнта покриття в межах 1,0 - 1,5 свідчить про те, що підприємство своєчасно повертає борги;
- критичне значення коефіцієнта покриття прийняте на рівні 1,0;
- при значенні коефіцієнта покриття меншому за 1,0 підприємство має неліквідний баланс [38, 39].

Розрахунок показників абсолютної, поточної ліквідності тощо, сприяють більш глобальній та об'єктивній оцінці ліквідності підприємства (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Розрахункові показники ліквідності АТ «СК «ІНГО»

№ п/п	Показники	Норматив не значення	Значення показників			Відхилення абсолютне 2019 до 2018
			2017	2018	2019	
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 1	1,49	1,91	1,48	-0,43
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 1	2,46	3,04	2,47	-0,57
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	> 1	1,35	1,23	1,01	-0,22

Розрахунки показують, що на початок і кінець звітного періоду (2017 – 2019 роки) усі коефіцієнти ліквідності перевищують нормативні величини.

Видно, що в 2019 році всі показники ліквідності зменшились, але вони перевищують нормативні значення. Тому можна з упевненістю сказати, що страховик у змозі покрити усі свої зобов'язання у повному обсязі. Не дивлячись на те, що загальна ліквідність має тенденцію до зменшення у 2019 році у порівнянні з 2018 роком, все одно її значення задовольняють нормам. Це вказує на те, що у СК достатньо засобів для погашення як короткострокових зобов'язань, так і зобов'язань пов'язаних з виплатами страхових відшкодувань.

В цілому ж можна з упевненістю сказати, в періоді, що аналізувався страховик у змозі покрити усі свої зобов'язання у повному обсязі.

В Україні вимоги до платоспроможності страховиків регулюються Законом України «Про страхування». Оцінка платоспроможності страхових організацій здійснюється за показником, який у вітчизняному законодавстві носить назву «запас платоспроможності». Законодавство розрізняє поняття фактичного і нормативного запасу платоспроможності. Фактичний запас платоспроможності являє собою вартісний показник, який уособлює співвідношення між зобов'язаннями страхової організації та її активами, що можуть бути використані для покриття цих зобов'язань. Розмір фактичного

запасу платоспроможності сам по собі мало що дає для визначення його достатності. Достатність треба оцінювати, спів ставляючи з тим обсягом страхової відповідальності, який несе на собі кожна конкретна страхова компанія. Для такої оцінки використовується розрахунковий нормативний запас платоспроможності. При цьому законодавство вимагає від страховиків, щоб на будь-яку дату фактичний запас платоспроможності страховика був вищим за його розрахунковий нормативний запас [4].

На кінець 2019 року АТ «СК «ІНГО» виконувала наступні умови забезпечення платоспроможності:

- наявність сплаченого статутного фонду у таблиці 2.6;
- перевищення фактичного запасу платоспроможності над розрахунковим, представлено у таблиці 2.7;
- формування страхових резервів, достатніх для майбутніх страхових виплат.

Таблиця 2.6

Наявність сплаченого статутного фонду та гарантійного фонду АТ» СК «ІНГО» (на кінець 2019 року)

Показник	У тис. грн.	У тис. Євро
Сплачений статутний фонд = Статутний капітал, відповідно до статуту та показника рядка 1400 Балансу Форма№1	305543	11 564
Гарантійний фонд, у тому числі:	312658,4	х
Додатковий капітал (ст.1410 Балансу Форма№1)	0	х
Резервний капітал (ст.1415 Балансу Форма№1)	11452	х
Нерозподілений прибуток (ст. 1420 Балансу Форма№1)	202206,4	х

Перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над
розрахунковим нормативним запасом платоспроможності

Показник	Значення, тис. грн.	
	2018	2019
Фактичний запас платоспроможності (нетто-актив) = загальна сума активів (рядок балансу 1300) – сума нематеріальних активів (рядок балансу 1000) – загальна сума зобов'язань (сума рядків балансу 1595, 1695)	597 436	604 023
Нормативний запас платоспроможності для страховиків, що здійснюють види страхування, інші, ніж страхування життя:		
1. (сума надходжень страхових премій за попередні 12 місяців – (сума страхових премій, що належать перестраховикам x 50 %)) x 0,18	194 653	244 965
2. (сума здійснених виплат протягом попередніх 12 місяців - (сума виплат, компенсованих перестраховиками x 50%)) x 0,26	130 032	159 035
Розмір перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом = фактичний запас платоспроможності – більша з величин нормативного запасу платоспроможності	402 783	359 058

Виходячи з розрахунків, АТ «СК «ІНГО» повинна мати нормативний запас платоспроможності на кінець 2019 року на рівні 244 965 тис.грн. Фактичний запас платоспроможності за балансом на цей час складав 604 023 тис.грн. - компанія має перевищення запасу платоспроможності над нормативом, що свідчить про її платоспроможність.

2.4. Аналіз тестів раннього попередження АТ «СК «ІНГО»

Однією з найважливіших умов організації страхової справи є контроль фінансової стійкості страховиків. Саме тому пріоритетною задачею в управлінні фінансовими ресурсами в страховій компанії є завдання організувати поточне і перспективне управління фінансовою діяльністю, що

забезпечує платоспроможність і фінансові стійкість підприємства. Визначення ступеню фінансової стійкості страхової компанії є одним із найважливіших завдань у забезпеченні ефективної та успішної фінансової діяльності конкретної страхової компанії.

Фінансова стійкість страховика забезпечується: розміром оплаченого статутного капіталу страхової компанії; розмірами страхових резервів; оптимальним портфелем розміщення страхових резервів; системою перестраховування; обґрунтованістю страхових тарифів та інших факторів.

В українському законодавстві існують нормативні акти, які стандартизують здійснення аналізу діяльності страховиків, виявлення ризиків у діяльності страховиків та визначення їх фінансової стійкості. До таких документів належить Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України „Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків” № 3755 від 17 березня 2005 р. [40].

Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків розроблено з метою стандартизації процедур здійснення аналізу діяльності страховиків. Документ містить тести раннього попередження.

Тести раннього попередження — це система порівняння фактичних фінансових показників діяльності страховиків з визначеними комітетом Держфінпослуг показниками, їх узагальнення та оцінка ризиків діяльності страховиків.

Тести раннього попередження використовуються для визначення рівня фінансової надійності страховиків, який розраховується за даними річної фінансової звітності, складеної відповідно до Порядку складання звітних даних страховиків, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 3 лютого 2004 р. № 39.

Відповідно до Рекомендацій здійснюється аналіз капіталу, активів, перестраховування, страхових резервів, доходності, ліквідності і надається відповідна оцінка.

Оцінки виставляються по 4-бальній системі в залежності від діапазону, в який потрапило значення відповідного показника.

На основі проведених тестів раннього попередження страховики можуть отримати такі оцінки:

«1» (стійка) — фінансові показники знаходяться на високому рівні;

«2» (задовільна) — відсутні серйозні проблеми, фінансові показники знаходяться на середньому рівні;

«3» (гранична) — фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній;

«4» (незадовільна) — вважається неприпустимим, фінансовий стан є дуже нестабільним [40].

Данні, які використовуються при розрахунку показників тестів раннього попередження, їх зміст та порядок розрахунку наведені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Данні АТ «СК «ІНГО» для розрахунку тестів раннього попередження

№ з/п	Термін	Зміст	Значення 2018р., тис. грн.	Значення 2019р., тис. грн.	Відхилення, тис. грн.
1	2	3	4	5	6
1	Капітал, чистий капітал	Активи по балансу за вирахуванням нематеріальних активів та зобов'язань по балансу	597436,1	604023,3	6587,2
2	Високоліквідні активи	Грошові кошти та їх еквіваленти	349412	385375,7	35963,7
3	Зобов'язання, загальна сума зобов'язань	Зобов'язання по балансу	1203240	1406200,7	202960,7
4	Дебіторська заборгованість	Всі види дебіторської заборгованості відповідно до балансу	289622,2	329792,8	40170,6
5	Сума чистих премій	Валовий обсяг зібраних премій за вирахуванням частки, належної перестраховикам	948822,5	1194311,8	245489,3
6	Зароблені страхові платежі	Дохід від реалізації послуг з видів страхування, інших, ніж страхування життя	882284,5	1090088,1	207803,6

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5	6
7	Чистий прибуток (або збиток)	Чистий прибуток (збиток) відповідно до звіту	24767,5	40329,7	15562,2
8	Виплати і витрати	Страхові виплати та відшкодування, а також витрати, пов'язані з врегулюванням страхових випадків, збільшені на суму резервів збитків на кінець звітного періоду та зменшені на суму резервів збитків на початок звітного періоду	641872,6	733056,3	91183,7
9	Прибуток від фінансової діяльності	Дохід від участі в капіталі та інші фінансові доходи за вирахуванням витрат від участі в капіталі та інші фінансові витрати	63967,8	58369,6	-5598,2
10	Середній обсяг фінансових інвестицій протягом року	Сума довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств, та інших фінансових інвестицій та поточних фінансових інвестицій на початок і кінець звітного періоду, поділена на два	361590,9	420122,8	58531,9
11	Чисті страхові резерви	Страхові резерви за балансом за вирахуванням частки перестраховиків у страхових резервах	629920,5	774112	144191,5

На основі результатів розрахунків, що наведені в таблиці 2.8 можна зробити висновки, що більшість показників фінансової стійкості страхової компанії покращились, але є і такі, що погіршилися.

Так, наприклад, сума капіталу збільшилась на 6587,2 тис. грн., чисті страхові резерви компанії збільшилися на 144191,5 тис. грн., збільшився чистий прибуток компанії на 15562,2 тис.грн. Це позитивні зміни діяльності страхової

компанії. Щодо негативних це, відбулося зменшення прибутку від фінансової 91183,7 тис.грн.

До негативних змін можна віднести зміни наступних показників: збільшення зобов'язань компанії на 202960,7 тис.грн, збільшення дебіторської заборгованості на 40170,6 тис.грн., збільшення виплат та витрат на 91183,7 тис.грн.

Показники тестів раннього попередження розраховуються відповідно формул, що наведені в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Методи та формули розрахунок показників тестів раннього попередження

№ з/п	Показник	Метод розрахунку	Формула*
1	2	3	4
1	Показник дебіторської заборгованості	ПДЗ = 100% * (Дебіторська заборгованість) / (Капітал)	$100 * (\Phi 1\ 1040 + 1125 + 1130 + 1135 + 1140 + 1145 + 1155 + 1045) / (\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)$
2	Показник ліквідності активів	ПЛА = 100% * (Високоліквідні активи) / (Зобов'язання)	$100 * (\Phi 1\ 1165) / (\Phi 1\ 1595 + 1695)$
3	Показник ризику страхування	ПРС = 100% * (Сума чистих премій за всіма полісами) / (Капітал)	$100 * (P1\ 010 - 020) / (\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)$
4	Зворотний показник платоспроможності	ЗПП = 100 * (Загальна сума зобов'язань) / (Капітал)	$100 * (\Phi 1\ 1595 + 1695) / (\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)$
5	Показник доходності	ПД = 100 * (Чистий прибуток) / (Капітал)	$100 * (\Phi 2: 2350 \text{ (або 2355)}) / (\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)$
6	Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	ПА = 100 * (Виплати і витрати) / (Сума чистих зароблених премій)	$100 * (P1\ 240 + 320 + 330 + P3(K)070 - P3(\Pi)070) / P1\ 070$
7	Показник змін у капіталі	ПЗК = 100 * (Капітал (t)) / (Капітал (t-1) - 1)	$100 * ((\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)(K) / (\Phi 1\ 1300 - 1000 - (1595 - 1180) - 1695)(\Pi) - 1)$
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	ПЗЧП = 100 * ((Сума чистих премій (t)) / (Сума чистих премій (t - 1)) - 1)	$100 * (P1(\Pi)\ (010 - 020) / P1(K)\ (010 - 020) - 1)$
9	Показник незалежності від	ПНП = 100 * (Чиста сума премій по всіх полісах) /	$100 * P1\ (010 - 020) / P1\ 010$

Продовження табл.2.9

1	2	3	4
9	перестраховування	/ (Валова сума премій по всіх полісах)	
10	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	ПВРК = 100% * (Чисті страхові резерви) / (Капітал)	100 * (Ф1 1530– 1180) / (Ф1 1300 – 1000 – (1595 -1180) – 1695)
11	Показник доходності інвестицій	ПДІ = 100% * (Прибуток від фінансової діяльності) / (Середній обсяг фінансових інвестицій протягом року)	100 * Ф2 (2200 + 2220 + 2240 – 2250 – 2255 – 2270) / Ф1(1030(П) + 1035(П) + 1160(П) + 1030(К) + 1035(К) + 1160(К)/2)

*Формули записані відповідно до форм звітних даних, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 03 лютого 2004 р. № 39 «Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків».

При записі формул в цій таблиці використовують такі умовні позначення: Ф1 — баланс, Р1 — розділ 1 звіту, Р3 — розділ 3 звіту, Р4 — розділ 4 звіту, (П) — на початок річного звітного періоду, (К) — на кінець річного звітного періоду, якщо не зазначено — на кінець річного звітного періоду [40].

Результати розрахунків наведені у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Показники тестів раннього попередження для АТ «СК «ІНГО»
за 2018 та 2019 роки

№ з/п	Показник	Значення (%)		Відхилення
		2018р.	2019р.	
1	2	3	4	5
1.	Показник дебіторської заборгованості	48,47	54,59	6,12
2.	Показник ліквідності активів	29,03	27,40	-1,63
3.	Показник ризику страхування	158,81	197,72	39,91
4.	Зворотний показник платоспроможності	201,4	232,8	31,4
5.	Показник доходності	4,14	6,67	2,53
6.	Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	67,64	61,37	-6,27
7.	Показник змін у капіталі	14,04	1,10	- 12,94

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4	5
8.	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	76,56	25,87	-50,69
9.	Показник незалежності від перестраховання	105,02	112,19	7,17
10.	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	105,43	128,15	22,72
11.	Показник доходності інвестицій	17,69	13,89	-3,79

Фактична оцінка кожного показника визначається шляхом порівняння розрахованого значення показника з відповідною шкалою значень (враховуючи те, якими видами страхування (життя/не життя) займається страховик).

Оскільки АТ «СК «ІНГО» – це компанія яка займається іншими видами страхування ніж життя то при аналізі тестів раннього попередження використовуємо шкалу згідно таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Оціночна шкала для показників тестів раннього попередження для страховиків, що займаються іншими видами страхування ніж страхування життя

№ з/п	Вид показника	Оціночна шкала
1	Показник дебіторської заборгованості	1. $0 \leq \text{ПДЗ} < 50$ 2. $50 \leq \text{ПДЗ} < 75$ 3. $75 \leq \text{ПДЗ} < 100$ 4. $100 \leq \text{ПДЗ}$
2	Показник ліквідності активів	1. $95 \leq \text{ПЛА}$ 2. $80 \leq \text{ПЛА} < 95$ 3. $65 \leq \text{ПЛА} < 80$ 4. $\text{ПЛА} < 65$
3	Показник ризику страхування	1. $\text{ПРС} \leq 100$ 2. $100 < \text{ПРС} \leq 200$ 3. $200 < \text{ПРС} \leq 300$ 4. $300 < \text{ПРС}$
4	Зворотний показник платоспроможності	1. $0 < \text{ЗПП} \leq 20$ 2. $20 < \text{ЗПП} \leq 50$ 3. $50 < \text{ЗПП} \leq 75$ 4. $75 < \text{ЗПП}, \text{ЗПП} \leq 0$
5	Показник доходності	1. $50 < \text{ПД}$ 2. $25 < \text{ПД} \leq 50$ 3. $0 \leq \text{ПД} \leq 25$ 4. $\text{ПД} < 0$
6	Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	1. $\text{ПА} \leq 50$ 2. $50 < \text{ПА} \leq 100$ 3. $100 < \text{ПА} \leq 110$ 4. $110 < \text{ПА}$
7	Показник змін у капіталі	1. $10 < \text{ПЗК}$ 2. $5 < \text{ПЗК} \leq 10$ 3. $0 < \text{ПЗК} \leq 5$ 4. $\text{ПЗК} \leq 0$

№ з/п	Вид показника	Оціночна шкала
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	1. $40 \leq \text{ПЗЧП}$ 2. $33 \leq \text{ПЗЧП} < 40$ 3. $10 \leq \text{ПЗЧП} < 33$ 4. $\text{ПЗЧП} < 10$
9	Показник незалежності від перестраховування	1. $50 \leq \text{ПЗП}$ 2. $40 \leq \text{ПЗП} < 50$ 3. $30 \leq \text{ПЗП} < 40$ 4. $\text{ПЗП} < 30, 85 \leq \text{ПЗП}$
10	Показник відношення чистих страхових резервів та капіталу	1. $0 < \text{ПВРК} \leq 50$ 2. $50 < \text{ПВРК} \leq 75$ 3. $75 < \text{ПВРК} \leq 100$ 4. $100 < \text{ПВРК} \leq 0$
11	Показник доходності інвестицій	1. $10 \leq \text{ПДІ}$ 2. $5 \leq \text{ПДІ} < 10$ 3. $0 \leq \text{ПДІ} < 5$ 4. $\text{ПДІ} < 0$

Відповідно до вищезазначеної шкали, в таблиці 2.12 представлені розраховані оцінки тестів раннього попередження а також фактичні оцінки з урахуванням відповідних коефіцієнтів.

Загальна оцінка визначається як сума фактичних оцінок по окремих показниках, помножених на відповідні коефіцієнти враховуючи те, якими видами страхування (життя/не життя) займається страховик. Загальна оцінка округлюється до цілого числа за загальними правилами округлення [40].

Таблиця 2.12

Оцінки тестів раннього попередження, коефіцієнти та загальна оцінка для

АТ «СК «ІНГО»

№ з/п	Показник	Оцінка		Відхилення	Коефіцієнт (не життя)	Фактична оцінка з урахуванням коефіцієнту	
		2018	2019			2018	2019
1	Показник дебіторської заборгованості	1	1	0	0,04	0,04	0,04
2	Показник ліквідності активів	4	4	0	0,10	0,4	0,4
3	Показник ризику страхування	2	2	0	0,06	0,12	0,12

Продовження табл. 2.12

1	2	3	4	5	6	7	8
4	Зворотний показник платоспроможності	4	4	0	0,18	0,72	0,72
5	Показник доходності	3	3	0	0,06	0,18	0,18
6	Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	2	2	0	0,06	0,12	0,12
7	Показник змін у капіталі	1	3	2	0,06	0,06	0,18
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	1	1	0	0,06	0,06	0,06
9	Показник незалежності від перестраховування	1	1	0	0,18	0,18	0,18
10	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	4	4	0	0,16	0,64	0,64
11	Показник доходності інвестицій	1	1	0	0,04	0,04	0,04
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА						2,56= “3”	2,68=“3”

Як свідчать дані таблиці 2.12, загальний фінансовий стан АТ «СК «ІНГО» в 2018 - 2019 рр. був граничним, тобто фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній.

На високому рівні в 2019 році знаходяться показники:

- показник дебіторської заборгованості - “1”,
- показник незалежності від перестраховування – “1”,
- показник доходності інвестицій - “1”.

До негативних показників відноситься показники: показник ліквідності активів, зворотний показник платоспроможності, відношення чистих страхових резервів до капіталу за 2019 рік. Вони отримують «4» (незадовільна), що вважається неприпустимим. Що стосується загальних результатів, то округливши суму фактичних оцінок по окремих показниках, помножених на відповідні коефіцієнти, ми отримали оцінку “3” в обох роках.

Тому можна зробити висновок, що у АТ «СК «ІНГО» фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній.

2.5. Аналіз фінансових результатів та ефективності використання фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО»

Наступним етапом в аналізі фінансового стану АТ «СК «ІНГО» є аналіз фінансових результатів та рентабельності.

Аналіз динаміки доходів АТ «СК «ІНГО» зведено в таблицю 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз динаміки доходів АТ СК «ІНГО»

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсол. Відх-ння 2019р./ 2018р.	Темп приросту, % 2019р./ 2018р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	706927,5	882284,5	1090088,1	207803,6	23,55
Інші операційні доходи	32449,4	65014,1	46826,4	-18187,7	-27,97
з них:					
дохід з надання послуг іншим страховикам	4 890	4 105	5 324	1219,0	29,69
право регресу до особи, відповідальної за заподіяні збитки	23 526	32 364	32 520	156,0	0,48
інші доходи від операційної діяльності	556	23 274	3 702	-19572	-84,09
Інші фінансові доходи	72487,3	67839,4	88434,9	20595,5	30,35
в т.ч: доходи від депозитів	72 458	60 446	76 733	16287,0	26,94
Інші доходи	9937,6	2293,4	4381,6	2088,2	91,05
Всього	821801,8	1017431,4	1229731,0	212299,6	20,86

За даними табл. 2.13, в якій проведено аналіз динаміки доходів АТ «СК «ІНГО», у 2019 році показник загальної величини доходів склав 1229731,0 тис.грн., що на 20,86% більше ніж у 2018 році. В аналізований період спостерігається гарна тенденція до збільшення величини чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, який за 2018 рік склав 882284,5 тис.грн., що на 24,8% більше ніж у 2017 році, в 2019 році чистий дохід склав 1090088,1 тис.грн., що на 23,55% більше ніж у 2018 році. Також в 2019 році збільшилися інші фінансові доходи – на 30,35%. Негативна динаміка до

зменшення спостерігається у показника інших операційних доходів на 27,97% порівняно з 2018 роком (за рахунок зменшення інших доходів від операційної діяльності на 84,09%).

Проаналізуємо структуру доходів страхової компанії за даними табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Аналіз структури доходів АТ «СК «ІНГО»

Показник	2017 рік		2018 рік		2019 рік		Відхилення за питомою вагою, % 2019/2018
	Тис.грн	Питома вага, %	Тис.грн	Питома вага, %	Тис.грн	Питома вага, %	
Чистий дохід від реалізації продукції (послуг)	706927,5	86,02	882284,5	86,72	1090088,1	88,64	1,92
Інші операційні доходи з них:	32449,4	3,94	65014,1	6,39	46826,4	3,81	-2,58
доход з надання послуг іншим страховикам	4 890	0,59	4 105	0,40	5 324	0,43	0,03
право регресу до особи, відповідальної за заподіяні збитки	23 526	2,86	32 364	3,18	32 520	2,64	-0,54
інші доходи від операційної діяльності	556	0,06	23 274	2,28	3 702	0,30	-1,98
Інші фінансові доходи	72487,3	8,82	67839,4	6,67	88434,9	7,19	0,52
в т.ч: доходи від депозитів	72 458	8,81	60 446	5,94	76 733	6,23	0,29
Інші доходи	9937,6	1,21	2293,4	0,22	4381,6	0,35	0,13
Всього	821801,8	100	1017431,4	100	1229731,0	100	-

На протязі трьох років найбільшу питому вагу в структурі доходів страхової компанії, згідно даних табл. 2.14, займала виручка від реалізації, відповідно в 2017 – 86,02%, 2018 – 86,72%, 2019 – 88,64%.

В структурі доходів страховика за 2018 рік переважають виручка від реалізації послуг – 86,72%, і інші фінансові доходи, на які припадає 6,67% всіх доходів страховика, інші операційні доходи – 6,39%, інші доходи – 0,22%.

В структурі доходів страховика за 2019 рік переважають виручка від реалізації послуг – 88,64%, і інші фінансові доходи, на які припадає 7,19% всіх доходів страховика. Найбільшу питому вагу серед фінансових доходів займають доходи від депозитів.

Аналіз динаміки витрат АТ «СК «ІНГО» представлений в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Аналіз динаміки витрат АТ СК «ІНГО»

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення 2019р./2018р.	Темп приросту, % 2019р./2018р.
Собівартість реалізованої продукції	133 110	153 691	191 712	38021	24,74
Адміністративні витрати	50818,2	66407,5	92477,7	26070,2	39,25
Витрати на збут	143689,9	174403,3	212001,1	37597,8	21,56
Інші операційні витрати	9043,7	28419,9	2799,8	-25620,1	-90,15
Фінансові витрати	10032,5	6634,1	39711,5	33077,4	498,59
Інші витрати	6293,2	4574,1	6379,2	1805,1	39,46
Податок на прибуток від звичайної діяльності	35 817	41 208,5	50 199,7	8991,2	21,82
Всього	388804,5	475338,4	595281,0	119942,6	25,23

Так, загальний обсяг витрат страхової компанії за 2019 рік становив 595281,0 тис.грн., що на 25,23% більше ніж у 2018 році. За 2019 рік відбулося збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 24,74% порівняно з 2018 роком.

Майже всі види витрат в 2019 році мали динаміку до збільшення, а саме адміністративні витрати збільшились за 2019 рік на 39,25%, фінансові витрати на 498,59%, інші витрати на 39,46% порівняно з 2018 роком. Тільки інші операційні витрати за 2019 рік знизились на 90,15%.

Проаналізуємо структуру витрат АТ «СК «ІНГО» за даними табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Аналіз структури витрат АТ «СК «ІНГО»

Показник	2017 рік		2018 рік		2019 рік		Відхилення за питомою вагою, % 2019/2018
	Тис.грн	Питома вага, %	Тис.грн	Питома вага, %	Тис.грн	Питома вага, %	
Собівартість реалізованої продукції	133 110	34,23	153 691	32,33	191 712	32,21	-0,12
Адміністративні витрати	50818,2	13,07	66407,5	13,97	92477,7	15,53	1,56
Витрати на збут	143689,9	36,95	174403,3	36,69	212001,1	35,61	-1,08
Інші операційні витрати	9043,7	2,33	28419,9	5,98	2799,8	0,47	-5,51
Фінансові витрати	10032,5	2,58	6634,1	1,39	39711,5	6,67	5,28
Інші витрати	6293,2	1,62	4574,1	0,96	6379,2	1,07	0,11
Податок на прибуток від звичайної діяльності	35 817	9,21	41 208,5	8,67	50 199,7	8,43	-0,24
Всього	388804,5	100	475338,4	100	595281,0	100	-

В структурі витрат страхової компанії найбільша питома вага в аналізованій період припадала на витрати на збут (35,61% у 2019 році, що на 1,08% менше ніж у 2018 році).

У 2019 році порівняно з 2018 роком дещо змінилась структура витрат, так, зменшилась питома вага собівартості реалізованої продукції на 0,12%, інших операційних витрат на 6,51%, витрат на збут - на 1,08%.

Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «СК «ІНГО» представлений в табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «СК «ІНГО»

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення 2019р./2018р.	Темп приросту, % 2019р./2018р.
Валовий прибуток	-2108	41095	90021	48926	119,05

Продовження табл. 2.17

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення 2019р./2018р.	Темп приросту, % 2019р./2018р.
Фінансовий результат від операційної діяльності	112	19701	17426	-2275	-11,54
Фінансовий результат до оподаткування	11992	-6163	7288	13451	218,25
Чистий прибуток (збиток)	7742	-10618	540	11158	105,08

На протязі 2017-2019 рр. спостерігається позитивна динаміка щодо покращення фінансових результатів компанії. В аналізований період спостерігається збільшення валового прибутку у 2019 році на 29,84% порівняно з 2016 роком. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2019 році зріс на 1051,4% порівняно з 2018 роком, що пов'язано зі зниженням інших операційних витрат та зміни інших страхових резервів. Динаміку фінансових результатів унаочнює рис. 2.

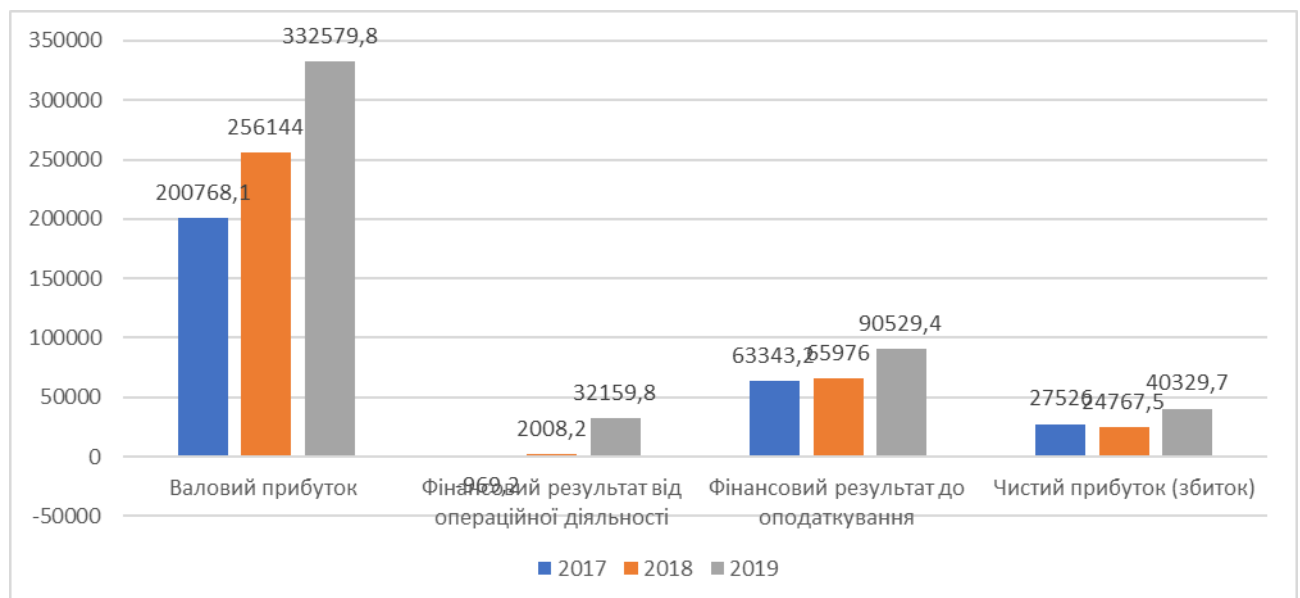


Рис. 2.2. Динаміка фінансових результатів АТ «СК «ІНГО» за період 2017-2019 рр.

В системі дослідження ефективності використання капіталу найбільше розповсюдження отримали такі групи аналітичних фінансових коефіцієнтів [41, 42]:

Коефіцієнти оцінки рентабельності капіталу характеризують його здатність створювати необхідний прибуток у процесі господарської діяльності підприємства і визначають загальну ефективність його використання. Для проведення такої оцінки застосовують наступні показники :

а) коефіцієнт рентабельності власного капіталу або коефіцієнт фінансової рентабельності. Він характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в підприємство. Для розрахунку цього показника використовується наступна формула :

$$P_{ск} = \frac{ЧП_о}{СК}, \quad (2.4)$$

де $ЧП_о$ – загальна сума чистого прибутку підприємства, отримана від усіх видів господарської діяльності в даному періоді;

$\overline{СК}$ - середня сума власного капіталу підприємства в даному періоді;

б) коефіцієнт рентабельності всього основного капіталу. Він характеризує ефективність використання всього основного капіталу підприємства, вкладеного в його необоротні активи. Для розрахунку цього використовують формулу:

$$P_{ок} = \frac{ЧП_о}{O_c K}, \quad (2.5)$$

де $ЧП_о$ – загальна сума чистого прибутку підприємства, отримана від усіх видів господарської діяльності в даному періоді;

$\overline{O_c K}$ - середня сума всього основного капіталу, що використовується в даному періоді;

в) коефіцієнт рентабельності оборотного капіталу. Він характеризує рівень прибутковості оборотного капіталу, що використовується підприємством. Розрахунок цього показника здійснюється за формулою:

$$P_{обк} = \frac{ЧП_о}{O_оK}, \quad (2.6)$$

де $ЧП_о$ – загальна сума чистого прибутку підприємства, отримана від усіх видів господарської діяльності в даному періоді;

$\overline{O_оK}$ - середня сума оборотного капіталу, що використовується в даному періоді;

г) коефіцієнт рентабельності позикового капіталу. Він характеризує рівень прибутковості позикового капіталу, що використовується в конкретних видах діяльності або господарських операцій. При розрахунку цього показника використовують формулу:

$$P_{зк} = \frac{ЧП_д}{ПК}, \quad (2.7)$$

Де $ЧП_д$ – сума чистого прибутку, що отриманий за рахунок використання позикового капіталу в окремих видах діяльності або господарських операцій;

$\overline{ПК}$ - середня сума позикового капіталу, що залучена підприємством для здійснення окремих видів діяльності або окремих видів господарських операцій;

д) коефіцієнт рентабельності активів відображає ефективність використання майна підприємства:

$$P_{акт} = \frac{ЧП}{A}, \quad (2.8)$$

де $ЧП$ – сума чистого прибутку; \overline{A} - середня сума чистих активів.

При аналізі фінансово-економічної ситуації в страховій компанії використовується показник рентабельності страхових операцій в розрахунку на грн. собівартості. Під собівартістю, як відзначалося, розуміється відношення видатків страховика (сума страхових виплат, відрахувань у страхові резерви й видатків на ведення справи) до обсягу страхової премії. Відношення чистого прибутку до собівартості - це застарілий показник страхової діяльності, що був застосовний в умовах планової економіки. У сучасних умовах частіше співвідносять чистий прибуток з обсягом страхових внесків, одержуючи значення рентабельності страхових операцій на грн. страхових внесків (Прс.о) [43]:

$$PP_{c.o} = \frac{ЧП}{СП} \times 100\% , \quad (2.9)$$

де *ЧП* - чистий прибуток (стр. 470, Р.1 звіту); *СП* - обсяг страхових премій (стр. 010, Р.1 звіту).

Отримані значення рентабельності показують, який дохід протягом року одержував страховик з 1 грн. страхової премії, але видно, що формування рентабельності відбувалося під впливом результату страхових операцій.

Розрахунок показників ефективності використання капіталу зведено в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Показники ефективності використання фінансових ресурсів

АТ «СК «ІНГО» за 2017-2019 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+,-)	
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018
1. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	4,49	3,86	6,27	-0,63	2,41
2. Коефіцієнт рентабельності всього основного капіталу	4,28	3,57	4,75	-0,71	1,18
3. Коефіцієнт рентабельності оборотного капіталу	2,71	2,18	3,67	-0,53	1,49
4. Коефіцієнт рентабельності позикового капіталу	2,67	2,08	3,09	-0,59	1,01
5. Коефіцієнт рентабельності активів	1,66	1,35	2,07	-0,31	0,72
6. Рентабельність страхових операцій	2,58	2,04	2,64	-0,54	0,6

В 2019 році всі показники рентабельності покращилися, але мають низькі значення. Показники ефективності використання позикового капіталу показали, що зменшується залежність підприємства від кредиторів та його кредитоспроможність підвищується, що позитивно впливає на фінансову стійкість компанії.

Рентабельність страхових операцій АТ «СК «ІНГО» покращилась. Так якщо в 2018 році з 1 грн. страхової премії компанія одержувала 2,04 грн. збитку, то в 2019 році - 2,64 грн. прибутку.

Висновки за розділом 2

На основі проведеного аналізу фінансових ресурсів в контексті формування та ефективного використання фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО» зроблені наступні висновки:

1. Формування фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО» відбувається переважно за рахунок позикового капіталу (його питома вага в 2019 році склала 68,49%). Розмір власного капіталу на протязі 2017-2019 рр. зменшився з 35,35% в 2017 році до 31,51% в 2019 році, що свідчить про збільшення ступеня фінансової залежності АТ «СК «ІНГО» від зовнішніх кредиторів.

2. Джерелами формування власних фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО» є статутний капітал, резервний капітал, інші резерви та нерозподілений прибуток. Найбільшу питому вагу серед джерел власних фінансових ресурсів в 2017-2019 рр. займав статутний капітал (2017р. – 47,66%, 2018р. – 47,75%, 2019р. – 47,22%).

3. Аналіз показників ліквідності компанії показав, що всі показники ліквідності в 2017-2019 рр. більше нормативного значення, що свідчить про можливість АТ «СК «ІНГО» покриття поточних зобов'язань за рахунок оборотних засобів. Фактичний запас платоспроможності за балансом перевищує нормативний запас платоспроможності на кінець 2019 року на 359058 тис.грн., що свідчить про її платоспроможність.

4. Розраховані тести раннього попередження щодо визначення рівня фінансової надійності страховиків також показали, що майже всі показники фінансової стійкості страхової компанії погіршилися. Загальний фінансовий стан АТ «СК «ІНГО» в 2017-2019 рр. був граничним, тобто фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній (загальна оцінка «3»).

5. Аналіз динаміки доходів компанії показав, що спостерігається гарна тенденція до збільшення величини чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, який за 2019 рік склав 1229731,0 тис.грн., що на 20,86%

більше ніж у 2018 році. Найбільша питома вага в структурі доходів страхової компанії за 2019 рік припадала на виручку від реалізації (88,64%) і інші фінансові доходи (7,19%).

6. Аналіз динаміки витрат показав, що найбільше в 2019 році збільшився фінансові витрати на 498,59% порівняно з 2018 роком. В структурі витрат страхової компанії найбільша питома вага в аналізованій період припадала на витрати на збут (35,61% у 2019 році, що на 1,08% менше ніж у 2018 році).

7. Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «СК «ІНГО» показав тенденцію до збільшення всіх видів фінансових результатів компанії. На протязі 2017-2019рр. Страхова компанія отримувала зростання чистого прибутку, що свідчить про покращення результатів діяльності.

8. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО» дозволяє зробити висновок про покращення використання як власних фінансових ресурсів так і позикових фінансових ресурсів в 2019 році. Про це свідчить покращення всіх коефіцієнтів рентабельності капіталу.

РОЗДІЛ 3

ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ АТ «СК «ІНГО», ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

3.1. Прогнозування фінансових показників АТ «СК «ІНГО» на основі аналітичного вирівнювання рядів динаміки

Прогнозування як наукове передбачення економічних показників у майбутньому завжди базується на опрацюванні певної математичної моделі, яка характеризує зміну прогнозного показника в часі чи в просторі. Ця модель може виражатися у вигляді певного рівняння чи системи рівнянь, які відбивають залежність показників ряду динаміки від часу та інших показників.

Екстраполяційні методи є одними з найпоширеніших і найбільш розроблених серед усієї сукупності методів прогнозування. Сутність методів прогнозування екстраполяції полягає у вивченні динаміки показників економічного процесу в передпрогнозному періоді і перенесення існуючих тенденцій на деякий період майбутнього. В екстраполяційних прогнозах особливо важливим є не стільки передбачення конкретних значень досліджуваного об'єкта чи параметра в певному році, скільки своєчасне фіксування об'єктивно намічених зрушень, що лежать у основі тенденцій [44].

Основа екстраполяційних методів прогнозування складають динамічні ряди.

Одним із найбільш поширених способів моделювання тенденції часового ряду є побудова аналітичної функції, що характеризує залежність рівнів ряду від часу, або тренду. Цей спосіб називають аналітичним вирівнюванням часового ряду.

Трендом називається вираз тенденції даних у вигляді достатньо простого і зручного рівняння, яке найкращим чином апроксимує (наближає) тенденцію часового ряду [45].

В аналізі динамічних рядів тенденцію представляють у вигляді плавної траєкторії та описують певною функцією, яку називають трендом $Y_t = f(t)$, де $t = 1, 2, \dots, n$ — змінна часу. На основі такої функції здійснюється вирівнювання динамічного ряду і прогнозування подальшого розвитку процесу.

Процедура вирівнювання динамічних рядів включає два етапи: обґрунтування (вибір) типу функції, яка б адекватно описувала характер динаміки, та оцінювання параметрів функції. На практиці переважно використовують функції, параметри яких мають конкретну інтерпретацію залежно від характеру динаміки [46].

Формування трендової математичної моделі здійснюється на основі методу найменших квадратів, основною умовою якого є мінімізація суми квадратів відхилень фактичних значень y_t від теоретичних Y_t , визначених за трендовим рівнянням :

$$\sum_1^n (y_t - Y_t)^2 = \min \quad (3.1)$$

Користувач обирає тип тренду (вид функції), а програма синтезує рівняння тренду даного типу, яке дає найменшу суму квадратів різниці між експериментальними даними і значеннями, розрахованими за синтезованим рівнянням. За побудованим рівнянням тренду можна виконувати інтерполяцію і екстраполяцію (розрахунок прогнозу) даних.

ПЕТ MS Excel підтримує такі форми тренду [45]:

– лінійна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння

$$Y_t = a + bt, \quad (3.2)$$

де a – початковий рівень тренду на момент чи період, прийнятий за початок відліку;

b – середня зміна за одиницю часу (константа тренду, або коефіцієнт нахилу лінії тренду).

Поліном 1-го ступеня, тобто лінійний тренд, описує процеси, які рівномірно змінюються в часі і мають стабільні прирости ординат [47].

– експоненційна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння

$$Y_t = ce^{kt}, \quad (3.3)$$

де c – початковий рівень тренду;

k – константа тренду, яка виражає темп зміни показника;

Експонентні залежності застосовуються, якщо у вихідному тимчасовому ряді спостерігається або більш-менш постійний відносний ріст (стійкість ланцюгових темпів росту, темпів приросту, коефіцієнтів росту), або, при відсутності такої сталості, стійкість у зміні показників відносного росту.

– логарифмічна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння

$$y = c \ln t + a; \quad (3.4)$$

- поліноміальна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння

$$y = b + c_1t + c_2t^2 + \dots + c_6t^6, \quad (3.5)$$

де $b, c_1 \dots c_6$ – константи;

– степенева: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння

$$y = ct^b, \quad (3.6)$$

де c, b – константи.

Майстер трендів MS Excel підтримує поліноміальні тренди до 6-го ступеню.

Інструментальні засоби роботи з трендами MS Excel дозволяють отримати як графічне подання тренду у вигляді лінії тренду, так і рівняння тренду, яке надалі може використовуватись окремо. Можлива також екстраполяція часового ряду на задане число кроків як вперед, так і назад.

Робота з трендами в MS Excel організована таким чином, що в якості проміжного продукту використовуються ХУ-графіки (графіки у прямокутних, або декартових координатах) залежності показника від часу (точкова діаграма),

які створюються майстром діаграм. Після створення цих графіків надається доступ до інструментів розрахунку і моделювання трендів.

Важливим етапом прогнозування економічних показників є оцінка точності й надійності прогнозів.

Емпіричною мірою точності прогнозу, служить величина його помилки, що визначається як різниця між прогнозними (\hat{y}_t^*) і фактичними (y_t) значеннями досліджуваного показника [48].

Аналітичні показники точності прогнозу дозволяють кількісно визначити величину помилки прогнозу. До них відносять наступні показники точності прогнозу [48]:

Абсолютна помилка прогнозу (Δ^*) визначається як різниця між емпіричним і прогнозним значеннями ознаки й обчислюється по формулі:

$$\Delta^* = y_t - \hat{y}_t^*, \quad (3.7)$$

де y_t – фактичне значення ознаки;

\hat{y}_t^* - прогнозне значення ознаки.

Відносна помилка прогнозу ($d_{\text{отн}}^*$) може бути визначена як відношення абсолютної помилки прогнозу (Δ^*) до фактичного значення ознаки (y_t):

$$d_{\text{отн}}^* = \frac{\Delta^*}{y_t} = \frac{|y_t - \hat{y}_t^*|}{y_t} \times 100\% \quad (3.8)$$

Абсолютна й відносна помилки прогнозу є оцінкою перевірки точності одиничного прогнозу, що знижує їхню значимість в оцінці точності всієї прогнозної моделі, тому що досліджуваний показник піддається впливу різних факторів зовнішньої й внутрішньої властивості.

Тому на практиці як характеристика точності прогнозу визначають середню помилку апроксимації, що виражається у відсотках щодо фактичних значень ознаки, і визначається за формулою виду:

$$\bar{\varepsilon}^* = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n \frac{|y_t - \hat{y}_t^*|}{y_t} \times 100\% \quad (3.9)$$

Даний показник є відносним показником точності прогнозу й не відбиває розмірність досліджуваних ознак, виражається у відсотках і на практиці використовується для порівняння точності прогнозів отриманих як по різних моделях, так і по різних об'єктах. Інтерпретація оцінки точності прогнозу на основі даного показника представлена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Інтерпретація оцінки точності прогнозу

$\bar{\varepsilon}, \%$	Інтерпретація точності
< 10	Висока
10-20	Хороша
20-50	Задовільна
>50	Не задовільна

Як порівняльний показник точності прогнозу використовується коефіцієнт кореляції між прогнозними й фактичними значеннями ознаки, що визначається по формулі [48]:

$$R = \frac{\sum x_i \times y_i - \bar{x} \times \bar{y}}{\sqrt{\frac{\sum x_i^2}{n} - \bar{x}^2} \times \sqrt{\frac{\sum y_i^2}{n} - \bar{y}^2}}, \quad (3.10)$$

Використовуючи даний коефіцієнт в оцінці точності прогнозу варто пам'ятати, що коефіцієнт парної кореляції в силу своєї сутності відбиває лінійне співвідношення величин, що корелюються і характеризує лише взаємозв'язок між тимчасовим рядом фактичних значень і рядом прогнозних значень ознак. І навіть якщо коефіцієнт кореляції $R = 1$, те це ще не припускає повного збігу фактичних і прогнозних оцінок, а свідчить лише про наявність лінійної залежності між тимчасовими рядами прогнозних і фактичних значень ознаки.

Для оцінки якості рівняння тренду в MS Excel автоматично розраховується коефіцієнт детермінації R^2 , який показує, яка доля варіації спостережуваного показника (Y) пояснюється за рахунок фактора часу (t) при

даній формі тренду. Більше значення коефіцієнта детермінації R^2 відповідає кращому рівнянню регресії. Але цей критерій не є досить надійним і достовірним, тому застосовують інші методи, зокрема, наприклад, звіряють контрольну суму теоретичного (розрахованого за рівнянням тренду) ряду з сумою значень вихідного ряду.

Розрахунок теоретичного ряду виконується за формулою тренду, яка відображається на діаграмі при відповідній установці, звичайними методами роботи з формулами аркуша MS Excel. Для цього слід задати на робочому аркушеві значення періодів (моментів часу), формулу тренду ввести за правилами MS Excel у першу комірку діапазону значень показника, задати у формулі посилання на відповідну комірку моменту часу (періоду), розширити формулу на усі комірки значень періодів [45].

Множинність абсолютних показників, які характеризують діяльність страхових компаній, зумовлює необхідність вибору одного показника, який в найбільшій мірі відповідає вимогам методики прогнозування, забезпечує отримання оптимального прогнозу і мінімальну величину похибки прогнозування.

В страхових компаніях доцільно використовувати в прогнозуванні як узагальнюючий показник – обсяг страхових платежів. Як свідчать розрахунки виконані в роботі автора Ромащенко О. [49], обсяг страхових премій має щільний кореляційний зв'язок з такими показниками, як обсяг страхових виплат, власним капіталом, активами страхової компанії, страховими резервами. Тому на основі обсягу страхових платежів, як узагальнюючого показника може здійснюватися прогнозування інших показників відповідно з економіко-математичною моделлю.

Для прогнозування виручки (страхових платежів) на 2020 рік АТ СК «ІНГО» розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі.

Зробимо в табл. 3.2 всі необхідні обчислення для рішення систем нормальних рівнянь для лінійної моделі.

Таблиця 3.2

Розрахунок параметрів для рішення систем нормальних рівнянь для лінійної моделі на основі даних страхових платежів СК «ІНГО»

i	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсяг страх.платежів, тис.грн. (лінійний тренд)
1	1	1	438377	438377	279715
2	2	4	437236	874472	380416
3	3	9	507894	1523682	481117
4	4	16	543951	2175804	581818
5	5	25	630820	3154100	682519
6	6	36	581214	3487284	783220
7	7	49	766508	5365556	883921
8	8	64	903448,7	7227589,6	984622
9	9	81	1064474	9580266	1085323
10	10	100	1213987	12139867	1186024
11	11	121	1527518	16802694,7	1286725
Σ	66	506	8615427	62769692,3	8615420
12					1387426

Для побудови лінійної моделі необхідно знайти параметри кривої зростання, для цього складається система нормальних рівнянь:

$$\begin{cases} an + b \sum_{t=1}^n t = \sum_{t=1}^n y_t, \\ a \sum_{t=1}^n t + b \sum_{t=1}^n t^2 = \sum_{t=1}^n y_t t. \end{cases} \quad (3.11)$$

Підставляємо знайдені значення в системи нормальних рівнянь для моделі (3.2), вирішуємо їх і одержуємо:

$$\begin{cases} 11a + 66b = 8615427, \\ 66a + 506b = 62769692,3 \end{cases}$$

Після рішення даної системи отримуємо значення $a = 179014$ і $b = 100701$; а рівняння функції має наступний вид:

$$Y(t) = 179014 + 100701t.$$

Нанесемо отримані дані на графік (рис. 3.1). Із графіка видно, що зміну страхових платежів можна наблизити лінійною залежністю.

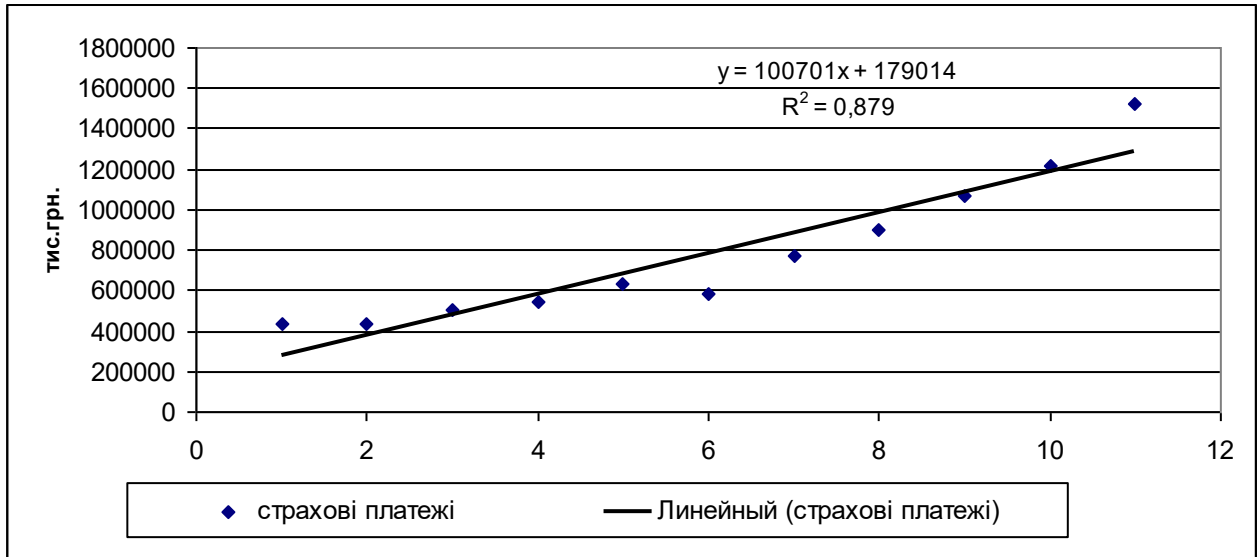


Рис. 3.1. Побудова лінійного тренду к вихідному ряду

Створимо моделі тренду, що описують страхові платежі, за допомогою майстра діаграм в MS Excel (рис. 3.2, 3.3, 3.4, 3.5).



Рис. 3.2. Аналітичне вирівнювання страхових платежів за допомогою використання степеневого тренду

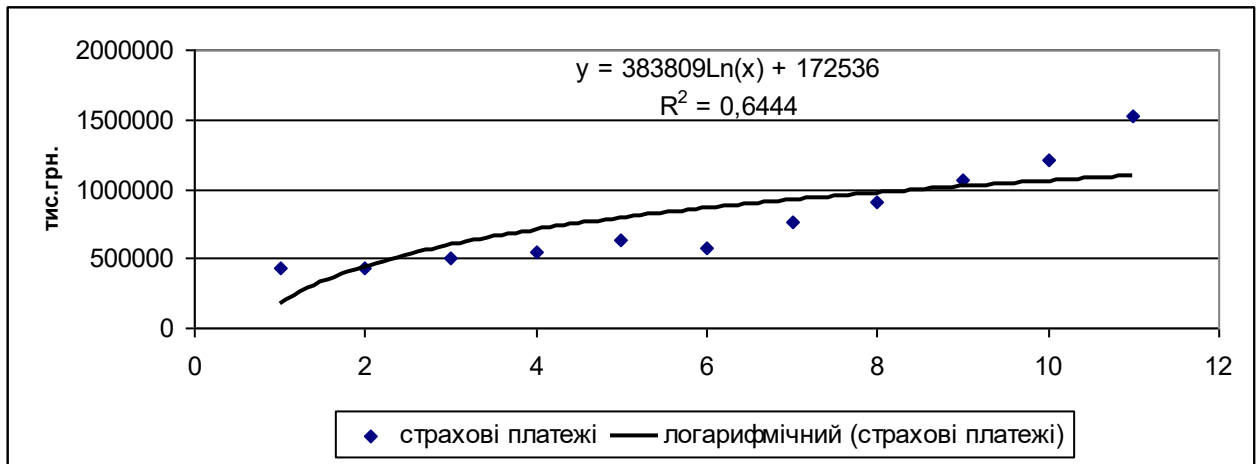


Рис. 3.3. Аналітичне вирівнювання страхових платежів за допомогою використання логарифмічного тренду

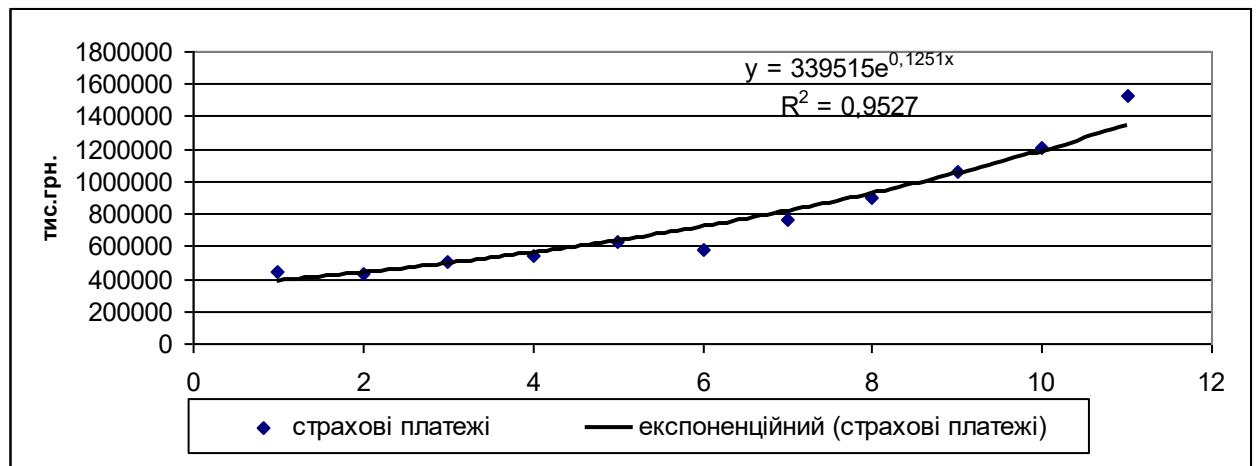


Рис. 3.4. Аналітичне вирівнювання страхових платежів за допомогою використання експоненціального тренду

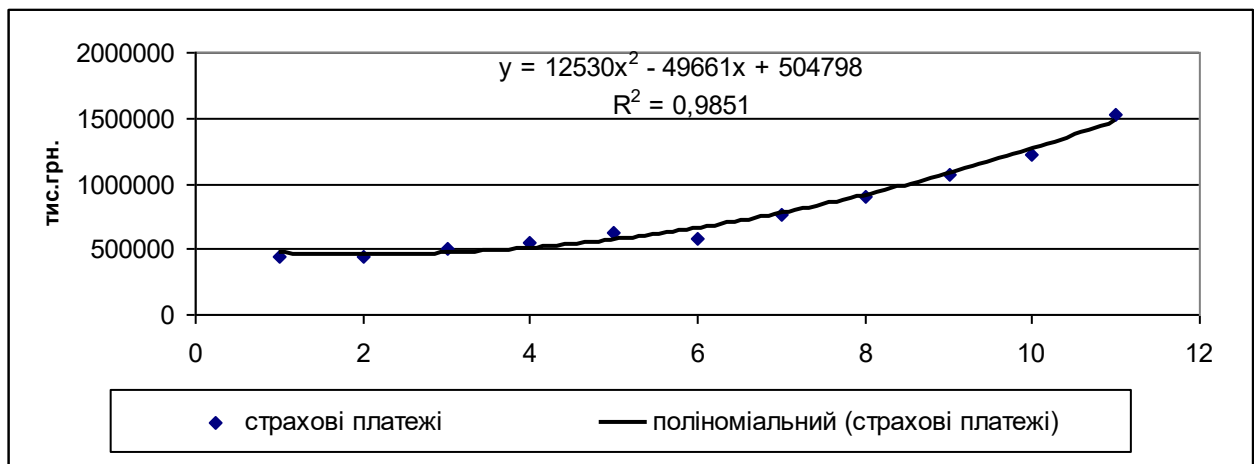


Рис. 3.5. Аналітичне вирівнювання страхових платежів за допомогою використання поліному другого ступеня

Початковий їхній вигляд представлено у табл. 3.3. За цими формулами було розраховано значення трендів.

Таблиця 3.3

Рівняння ліній тренду страхових премій для СК «ІНГО»

Тренд	Модель	Коефіцієнт детермінації
1.Лінійний	$Y = 179014 + 100701x$	0,879
2.Логарифмічний	$Y = 383809 \ln(x) + 172536$	0,6444
3.Степеневий	$Y = 325070x^{0,4989}$	0,7653
4.Експоненційний	$Y = 339515e^{0,1251x}$	0,9527
5.Поліноміальний	$Y = 12530x^2 - 49661x + 504798$	0,9851

Для того щоб зробити висновок про ефективність отриманої моделі й про можливість її використання для планування собівартості, необхідно визначити середній відсоток відхилень теоретичних (розрахункових) значень страхових платежів від фактичних, тобто визначити середню помилку прогнозу (табл. 3.4).

За розрахунками наведеними в табл. 3.4 можна зробити висновок, що модель поліному другого ступеня та експоненційна модель мають хорошу точність (від 10 до 20%), всі інші моделі мають хорошу та задовільну точність (від 13,5% до 23,1%).

Точність моделі з поліноміальним трендом, початковий коефіцієнт детермінації якої становив 0,9851%, складає 5,24%, отже результати цієї моделі є найбільш точними при прогнозуванні страхових платежів страхової компанії.

Найменшу точність серед розрахованих моделей займає модель з логарифмічним трендом (23,1%), при коефіцієнті детермінації 0,64%.

Розрахуємо прогнозну суму страхових премій на 2020 рік за допомогою використання поліному другого ступеня.

$$СП_{2020} = 12530 \cdot 12^2 - 49661 \cdot 12 + 504798 = 1713186 \text{ тис.грн.}$$

Таблиця 3.4

Значення моделей (Т) та їх похибок (відносна помилка прогнозу)

Період	Фактичне значення	Значення тренду (Т)					Відносна помилка прогнозу (d*отн)				
		лінійної моделі	логарифмічної моделі	степеневій моделі	експоненційної моделі	поліноміальної моделі	лінійної	логарифмічної	степеневій	експоненційної	поліноміальної
2009 р.	438377	279715	172536	325070	384754,4	467667	36,19	60,64	25,84	12,23	6,68
2010 р.	437236	380416	438572,1	459368	436021,8	455596	12,99	0,3	5,06	0,27	4,19
2011 р.	507894	481117	594193,3	562357,8	494120,4	468585	5,27	16,99	10,72	2,71	7,73
2012 р.	543951	581818	704608,3	649149,3	559960,5	506634	6,96	29,53	19,33	2,94	6,86
2013 р.	630820	682519	790252,8	725592,9	634573,6	569743	8,19	25,27	15,02	0,59	9,68
2014 р.	581214	783220	860229,4	794687,8	719128,7	657912	34,75	48	36,72	23,72	13,19
2015 р.	766508	883921	919393,8	858215,4	814950,5	771141	15,31	19,94	11,96	6,3	0,6
2016 р.	903448,7	984622	970644,4	917336,1	923540,2	909430	8,9	7,43	1,53	2,22	0,66
2017 р.	1064474	1085323	1015851	972855,8	1046599	1072779	1,95	4,56	8,61	1,67	0,78
2018 р.	1213987	1186024	1056289	1025361	1186056	1261188	2,3	12,99	15,53	2,3	3,88
2019 р.	1527518	1286725	1092870	1075295	1344094	1474657	15,76	28,45	29,6	12,01	3,46
Середнє значення	X	X	X	X	X	X	148,57	254,1	179,92	66,96	57,71
Точність моделі $\bar{\varepsilon}, \%$	X	X	X	X	X	X	13,506	23,1	16,35	6,08	5,24

3.2. Визначення впливу динаміки страхових платежів на динаміку обсягів страхових виплат, страхових резервів та активів АТ СК «ІНГО» із застосуванням методу кореляційно-регресійного моделювання

Основна задача регресійного аналізу полягає в дослідженні залежності досліджуваної змінної від різних факторів і відображенні їхнього взаємозв'язку у формі регресійної моделі.

У регресійних моделях залежна змінна Y може бути представлена у вигляді функції $f(X_1, X_2, \dots, X_k)$, де X_1, X_2, \dots, X_k – незалежні змінні, або фактори; k – кількість факторів.

Зв'язок між змінної Y і k незалежними факторами X можна охарактеризувати функцією регресії $Y = f(X_1, X_2, \dots, X_k)$, яка показує, яке буде в середньому значення змінної Y , якщо змінні X_i приймуть конкретні значення. Дана обставина дозволяє використовувати модель регресії не тільки для аналізу, але й для прогнозування економічних явищ [50].

Сформулюємо регресійну задачу для нашої страхової компанії для однієї факторної ознаки.

Нехай є набір значень двох змінних: $Y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$ – змінна, котра пояснюється й $X = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ – пояснююча змінна, кожна їх яких містить n спостережень.

Нехай між змінними X и Y теоретично існує деяка лінійна залежність:

$$Y = f(X) = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = \alpha + \beta x.$$

Це рівняння буде називатися рівнянням регресії.

Для оцінки параметрів регресійного рівняння найбільше часто використовують метод найменших квадратів [50].

Для оцінки якості регресійних моделей використовується середня відносна помилка апроксимації (формула 3.9).

Для оцінки якості регресійних моделей також використовується коефіцієнт множинної кореляції (індекс кореляції) (формула 3.10).

Даний коефіцієнт універсальний, так як він відображає тісноту зв'язку та точність моделі й може бути використаний при різній формі зв'язку змінних.

Прогнозне значення змінної Y визначається шляхом підстановки в рівняння регресії $\hat{y}_{\text{прог}} = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x_{\text{прог}}$ відповідного (прогнозного) значення фактору X .

Розрахуємо однофакторну модель регресії залежності страхових виплат від розміру страхових платежів (дод. Б).

Розрахунок параметрів моделі зведемо в табл. 3.5.

Обчислюємо коефіцієнти регресії за формулою 3.12.

$$\hat{\beta} = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}, \quad (3.12)$$

$$\hat{\alpha} = \bar{y} - \hat{\beta}\bar{x}.$$

$$\hat{\beta} = \frac{5,0252E+11}{1,26908E+12} = 0,39597,$$

$$\hat{\alpha} = 389426,1 - 0,39597 \cdot 783220,64 = 43887,66.$$

Побудована модель залежності страхових виплат від страхових платежів (рис. 3.6):

$$\hat{y}_i = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x_i = 43887,66 + 0,39597x_i$$

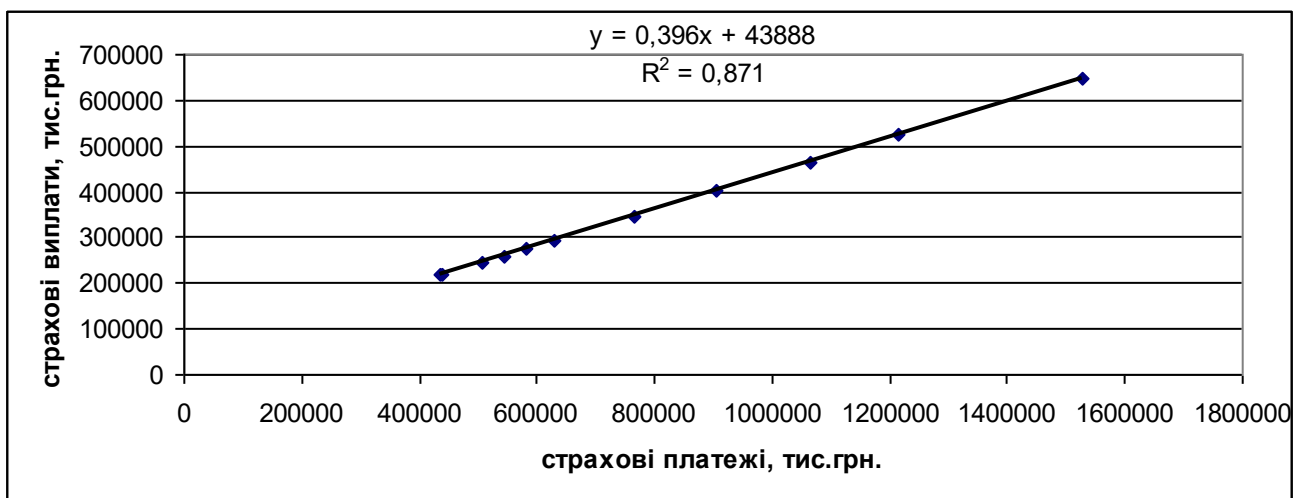


Рис. 3.6. Залежність страхових виплат від страхових платежів

Таблиця 3.5

Розрахунок параметрів моделі лінійної регресії (залежність страхових виплат від страхових платежів)

№ п/п	Страхові виплати, тис.грн. Y	Страхові платежі, тис.грн. X	$y_i - \bar{y}$	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})$	\hat{Y}	Остатки e_i	Відносна помилка прогнозу (d*отн)
1	258016,4	438377	-344843,6	-96003,2	1,18917E+11	33106109138	217471,8622	40544,5	15,71
2	192990,2	437236	-345984,6	-161029,4	1,19705E+11	55713715593	217020,0603	-24029,8	12,45
3	240570,5	507894	-275326,6	-113449,1	75804761697	31235572648	244998,5178	-4428,0	1,84
4	316540,3	543951	-239269,6	-37479,3	57249963236	8967669699	259276,0128	57264,2	18,09
5	289751,7	630820	-152400,6	-64267,9	23225956735	9794476369	293673,542	-3921,8	1,35
6	291420,3	581214	-202006,6	-62599,3	40806684808	12645483783	274031,0477	17389,2	5,96
7	267459	766508	-16712,6	-86560,64	279312518,1	1446657378	347401,9371	-79942,9	29,88
8	302407,3	903448,7	120228,0	-51612,34	14454785100	-6205251885	401626,3639	-99219,06	32,8
9	549711,5	1064474	281253,3	195691,8	79103449443	55038990548	465387,5729	84323,9	15,33
10	527794,6	1213986,7	430766,0	173774,9	1,85559E+11	74856351548	524590,1362	3204,4	0,6
11	657554,3	1527517,7	744297,0	303534,6	5,53978E+11	2,2592E+11	648739,0472	8815,2	1,34
Сума	3894216,1	8615427,1	0	0	1,26908E+12	5,0252E+11	3894216,1	0	135,35
Середнє	354019,64	783220,64	0	0	0	45683611286	0	0	12,30

При збільшенні страхових платежів на 1 тис.грн. страхові виплати збільшується в середньому на 0,39 тис.грн.

Розрахуємо коефіцієнт кореляції R (фор.3.10).

$$R = 0,933$$

Кореляція більше нуля, значить зв'язок прямий, за шкалою Чеддока – висока.

Коефіцієнт детермінації: $R^2 = 0,933^2 = 0,871$. Це означає, що 87,17% страхових виплат пояснюється за допомогою фактору страхових платежів. Прогнозувати за даною моделлю доцільно.

Розрахуємо відносну похибку:

$$\varepsilon = 135,35 / 11 = 12,30\%. \text{ Точність прогнозу хороша.}$$

Розрахуємо прогнозні страхові виплати на 2020 рік, взявши за прогнозне значення суми страхових платежів - суму 1713186 тис.грн. розраховану за допомогою використання моделі поліному другого ступеня.

Страхові виплати в 2020 році складуть:

$$\text{Страхові виплати (2020)} = 43887,66 + 0,39597 \cdot 1713186 = 722258,1 \text{ тис.грн.}$$

Розрахуємо однофакторну модель регресії залежності страхових резервів від розміру страхових платежів (дод. В).

Розрахунок параметрів моделі зведемо в табл. 3.6.

Обчислюємо коефіцієнти регресії за формулою 3.12.

$$\hat{\beta} = \frac{9,45992E+11}{1,26908E+12} = 0,745412,$$

$$\hat{\alpha} = 567752,8 - 0,74512 \cdot 783220,64 = -16069,606.$$

Побудована модель залежності страхових резервів від страхових платежів (рис. 3.7):

$$\hat{y}_t = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x_t = -16069,606 + 0,745412x_t$$

При збільшенні страхових платежів на 1 тис.грн. страхові резерви збільшується в середньому на 0,74 тис.грн.

Таблиця 3.6

Розрахунок параметрів моделі лінійної регресії (залежність страхових резервів від страхових платежів)

№ п/п	Страхові резерви, тис.грн. Y	Страхові платежі, тис.грн. X	$y_i - \bar{y}$	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})$	\hat{Y}	Остатки e_i	Відносна помилка прогнозу (d*отн)
1	210910	438377	-356842,8	-344843,6	1,18917E+11	1,23055E+11	310702,08	-99792,1	47,31
2	435409,4	437236	-132343,4	-345984,6	1,19705E+11	45788800054	309851,56	125557,8	28,83
3	312130,2	507894	-255622,5	-275326,6	75804761697	70379725475	362520,92	-50390,7	16,14
4	263702,4	543951	-304050,4	-239269,6	57249963236	72750042284	389398,26	-125696	47,66
5	428473,4	630820	-139279,4	-152400,6	23225956735	21226277386	454151,50	-25678,1	5,99
6	553081,5	581214	-14671,34	-202006,6	40806684808	2963709280	417174,56	135906,9	24,57
7	567240,1	766508	-512,74	-16712,6	279312518,1	8569332,99	555295,03	11945,07	2,1
8	678206,3	903448,7	110453,4	120228,05	14454785100	13279603958	657372,33	20833,96	3,07
9	787803,7	1064474	220050,8	281253,3	79103449443	61890041012	777402,60	10401,09	1,32
10	934499,1	1213986,7	366746,2	430766,05	1,85559E+11	1,57982E+11	888851,24	45647,86	4,88
11	1073825,2	1527517,7	506072,3	744297,05	5,53978E+11	3,76668E+11	1122561,17	-48736	4,53
Сума	6245281,3	8615427,1	0	0	1,26908E+12	9,45992E+11	6245281,3	0	186,4
Середнє	567752,8	783220,64	0	0	0	1,23055E+11	0	0	16,94

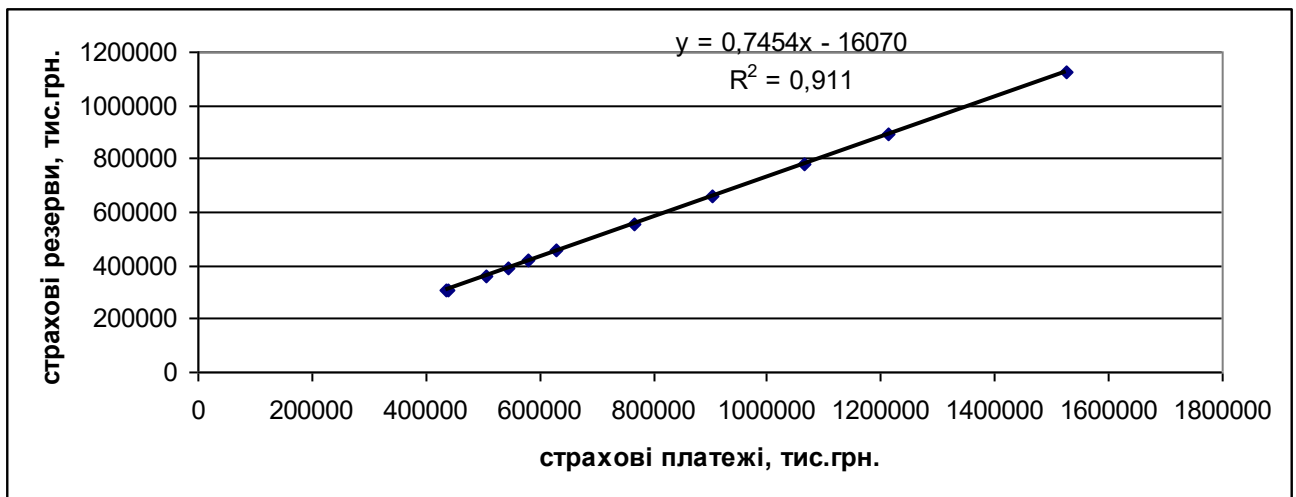


Рис. 3.7. Залежність страхових резервів від страхових платежів

Коефіцієнт кореляції 0,954 свідчить про високий зв'язок між досліджуваними ознаками. Коефіцієнт детермінації: $R^2 = 0,954^2 = 0,911$. Це означає, що 91,1% страхових резервів пояснюється за допомогою фактору страхових платежів.

Розрахуємо відносну похибку:

$$\varepsilon = 186,4/11 = 16,94\%. \text{ Точність прогнозу хороша.}$$

Розрахуємо прогнозний розмір страхових резервів на 2020 рік, взявши за прогнозне значення суми страхових платежів - суму 1713186 тис.грн. розраховану за допомогою використання моделі поліному другого ступеня.

Страхові резерви в 2020 році складуть:

$$\text{Страхові резерви (2020)} = -16069,606 + 0,745412 \cdot 1713186 = 1260959,79 \text{ тис.грн.}$$

Розрахуємо однофакторну модель регресії залежності активів СК «ІНГО» від розміру страхових платежів (дод. Г).

Розрахунок параметрів моделі зведемо в табл. 3.7.

Обчислюємо коефіцієнти регресії за формулою 3.12.

$$\hat{\beta} = \frac{1,9606E + 12}{1,26908E + 12} = 1,54489,$$

$$\hat{\alpha} = 169952,8 - 1,54489 \cdot 1783220,64 = -40040,33.$$

Таблиця 3.7

Розрахунок параметрів моделі лінійної регресії (залежність активів компанії від страхових платежів)

№ п/п	Активи, тис.грн. Y	Страхові платежі, тис.грн. X	$y_i - \bar{y}$	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})$	\hat{Y}	Остатки e_i	Відносна помилка прогнозу (d*отн)
1	369140	438377	-800812,8	-344843,6	1,18917E+11	2,76155E+11	637205,81	-268065,8	72,61
2	479612	437236	-690340,8	-345984,6	1,19705E+11	2,38847E+11	635443,08	-155831,0	32,49
3	611002	507894	-558950,8	-275326,6	75804761697	1,53894E+11	744602,23	-133600,2	21,86
4	778308,7	543951	-391644,1	-239269,6	57249963236	93708547127	800306,48	-21997,7	2,82
5	953224,6	630820	-216728,2	-152400,6	23225956735	33029518954	934509,91	18714,6	1,96
6	1173220,3	581214	3267,49	-202006,6	40806684808	-660054877,6	857873,88	315346,4	26,87
7	1297085,5	766508	127132,9	-16712,6	279312518,1	-2124723589	1144133,53	152951,9	11,79
8	1498527,1	903448,7	328574,2	120228,05	14454785100	39503847770	1355692,45	142834,6	9,53
9	1813053,6	1064474	643100,7	281253,3	79103449443	1,80874E+11	1604459,52	208594,07	11,5
10	1843094,8	1213986,7	673141,9	430766,05	1,85559E+11	2,89967E+11	1835440,85	7653,9	0,41
11	2053212,3	1527517,7	883259,4	744297,05	5,53978E+11	6,57407E+11	2319813,11	-268065,8	12,98
Сума	12869480,9	8615427,1	0	0	1,26908E+12	1,9606E+12	12869480,9	0	204,82
Середнє	1169952,8	783220,64	0	0	0	2,76155E+11	0	0	18,62

Побудована модель залежності активів від страхових платежів (рис. 3.8):

$$\hat{y}_i = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x_i = -40040,33 + 1,54489x_i$$

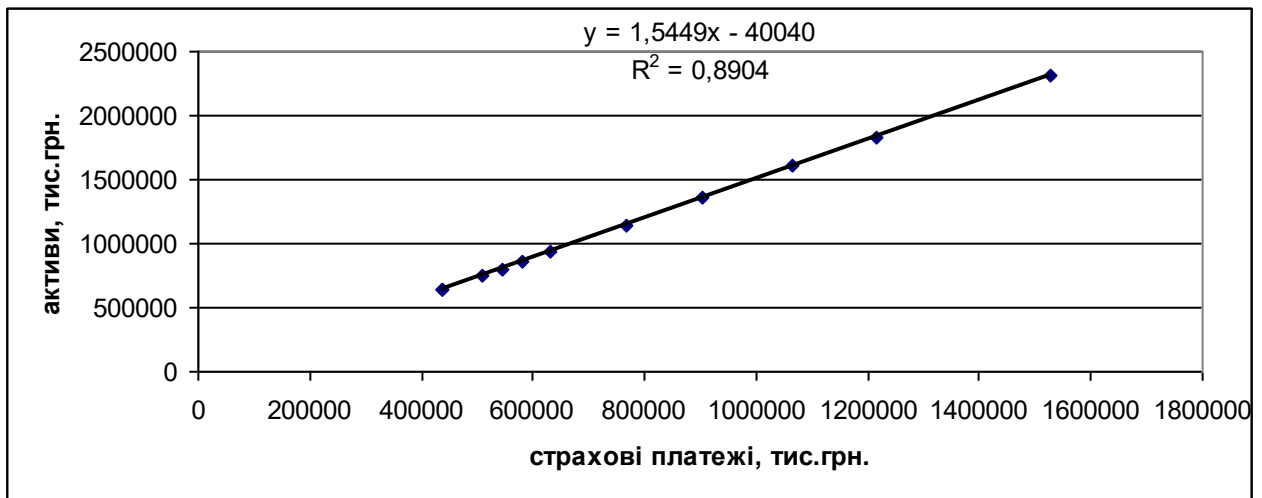


Рис. 3.8. Залежність активів від страхових платежів

При збільшенні страхових платежів на 1 тис.грн. активи компанії збільшується в середньому на 1,54 тис.грн.

Коефіцієнт кореляції 0,943 свідчить про високий зв'язок між досліджуваними ознаками. Коефіцієнт детермінації: $R^2 = 0,943^2 = 0,8904$. Це означає, що 89,04% активи пояснюється за допомогою фактору страхових платежів. Прогнозувати за даною моделлю доцільно.

Розрахуємо середню відносну похибку:

$$\varepsilon = 204,82/11 = 18,62\%. \text{ Точність прогнозу хороша.}$$

Розрахуємо прогнозний розмір активів страхової компанії на 2020 рік, взявши за прогнозне значення суми страхових платежів - суму 1713186 тис.грн. розраховану за допомогою використання моделі поліному другого ступеня.

Активи компанії в 2020 році складуть:

$$\text{Активи (2020)} = -40040,336 + 1,5448943 * 1713186 = 2606651,03 \text{ тис.грн.}$$

Зведемо розраховані рівняння регресії в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Параметри рівняння кореляційно-регресійної залежності показників діяльності АТ «СК «ІНГО» вибіркової сукупності
(результативні ознаки – у, факторна х)

Варіанти кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн.	Рівняння кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн. $\hat{y} = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x$	Коефіц. кореляції, R	Коефіц. детермінації, R ²	Середня помилка апроксимації $\bar{\varepsilon}, \%$
Страхові виплати (у ₁) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{1x} = 43887,66 + 0,39597013x$	0,933	0,8717	12,30
Страхові резерви (у ₂) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{2x} = -16069,606 + 0,745412x$	0,954	0,911	16,94
Активи (у ₃) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{3x} = -40040,336 + 1,54489x$	0,943	0,8904	18,62

Наведені в таблиці 3.8 рівняння регресії свідчать, що зростання обсягу страхових платежів на 1,0 тис.грн. зумовлює збільшення обсягу виплат на 0,39 тис.грн., страхових резервів – на 0,74 тис.грн., а зростання обсягу активів на 1,54 тис.грн.

Результати прогнозу показників діяльності унаочнює таблиця 3.9.

Таблиця 3.9

Результати прогнозування показників діяльності АТ «СК «ІНГО»

Показник	2019	Прогноз 2020	Відносне відхилення, %
Страхові платежі	1527518	1713186	12,15
Страхові виплати	657554,3	722258,1	9,84
Страхові резерви	1073825,2	1260959,79	17,42
Активи компанії	2053212,3	2606651,03	26,95

Згідно прогнозних розрахунків в 2020 році страхові платежі та страхові виплати компанії СК «ІНГО» збільшаться відповідно на 12,15% і 9,84%. Згідно прогнозування страхові резерви та активи компанії також збільшаться на 17,42% і 26,95%.

Позитивним є збільшення розміру страхових резервів, які виступають гарантом виплати страхових відшкодувань.

Висновки за розділом 3

1. У зв'язку з ризиковим характером страхової діяльності прогнозування в страхових компаніях має базуватися на теорії ймовірності і масових статистичних даних.

2. Більшість методів прогнозування базується на використанні історичної інформації, представленій у вигляді часових рядів, тобто рядів динаміки, які впорядковуються за часовою ознакою. Головною ідеєю аналізу часових рядів є побудова тренду на основі минулих даних і наступному екстраполюванні цієї лінії у майбутнє.

3. В якості узагальнюючого показника, який характеризує діяльність страхових компаній і має вплив на інші показники, було обрано обсяг страхових платежів.

4. Для прогнозування страхових платежів в бакалаврській роботі було використано методи аналітичного вирівнювання рядів динаміки, а саме лінійну, експоненційну, степеневу, логарифмічну та поліноміальну модель.

5. Отримані результати щодо якості розрахованих моделей, а саме коефіцієнт кореляції та середня помилка апроксимації, показали, що модель з поліноміальним трендом, початковий коефіцієнт детермінації якої становив 0,9851%, помилка апроксимації складає 5,24%, дає найбільш точні результати при прогнозуванні страхових платежів страхової компанії.

6. Для визначення впливу динаміки страхових платежів на інші показники страхової діяльності СК «ІНГО» в роботі було використано метод кореляційно-регресійного моделювання.

7. Отримані рівняння регресії показують високий кореляційний зв'язок між досліджуваними показниками та свідчать, що зростання обсягу страхових платежів на 1,0 тис.грн. зумовлює збільшення обсягу виплат на 0,39 тис.грн., страхових резервів – на 0,74 тис.грн., а зростання обсягу активів на 1,54 тис.грн.

8. Розрахувавши за рівняннями регресії прогнозні показники діяльності АТ СК «ІНГО» на 2020 рік та взявши за прогнозне значення страхових платежів суму 1713186 тис.грн. розраховану на основі моделі поліному другого ступеня, було виявлено, що розмір страхових виплат збільшиться на 9,84%, страхові резерви та активи компанії збільшаться відповідно на 17,42% і 26,95%.

ВИСНОВКИ

1. Страхові компанії мають певні особливості формування фінансових ресурсів. Фінансові ресурси страхової компанії складаються з двох основних частин: власного та залученого капіталу, при цьому залучена частина капіталу значно переважає над власним капіталом.

2. Оптимальною стратегією формування фінансових ресурсів страхової компанії є доповнення сформованих резервів грошовим покриттям за рахунок статутного капіталу.

3. На відміну від інших суб'єктів господарювання, аналіз фінансового стану страхових компаній має свою специфіку відносно до напрямів аналізу та розрахунку як фінансових так і страхових показників.

4. Планування майбутнього стану страхових компаній вирішується за допомогою наступних методів: балансового, нормативного, розрахунково-аналітичного, методу оптимізації планових завдань, економіко-математичного моделювання, методу експертних оцінок, методу оптимізації планових завдань і програмно-цільового методу.

5. До основних показників, які доцільно прогнозувати страховим компаніям, відносять обсяг страхових платежів, страхових виплат, страхових резервів, власного капіталу та активів компанії.

6. Здійснений аналіз фінансової діяльності АТ «СК «ІНГО» дозволяє стверджувати, що дана страхова компанія платоспроможна, лише статутний капітал компанії перевищує законодавчо встановлений мінімальний його розмір приблизно у 11 разів і становить 11 564 тис.євро. Власні фінансові ресурси перевищують залучені.

7. Тести раннього попередження показали, що у фінансовий стан «СК «ІНГО» в 2017-2019 рр. був граничним, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній.

8. Прогнозування страхових платежів на основі аналітичного вирівнювання рядів динаміки, дозволило визначити найбільш точну модель

прогнозування, а саме поліноміальну модель другого ступеня и визначити величину страхових платежів на плановий 2020 рік.

9. Методом кореляційно-регресійного моделювання було встановлено зв'язок між динамікою страхових платежів та обсягами страхових виплат, страхових резервів та активів компанії, а саме в роботі встановлено, що при збільшенні обсягу страхових премій на 1 тис.грн. страхові виплати збільшуються в середньому на 0,39 тис.грн., страхові резерви – на 0,74 тис.грн., активи – на 1,54 тис.грн.

10. Прогнозні розрахунки показали, що в 2020 році в порівнянні з 2019 роком страхові платежі та страхові виплати компанії збільшаться відповідно на 12,15% і 9,84%, розмір страхових резервів та активів збільшиться відповідно на 17,42% і 26,95%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вожжов А.П. Капітал комерційних банків як складова ресурсів банківської системи / А.П. Вожжов, О. І. Клименко // Банківська справа. – 2003. – № 4. – С. 83- 96.
2. Нагайчук Н.Г. Управління капіталом страхової компанії / Н.Г. Нагайчук // Фінанси України. – 2008. – № 11. – С. 106-116.
3. Василенко А. А. Інвестиційна стратегія страхових компаній: навч. посіб. / А. А. Василенко. – К.: КНТЕУ, 2006. – 186 с.
4. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. / О. О. Гаманкова. – К. : КНЕУ, 2007. – 328 с.
5. Ромащенко О. Тенденції динаміки концентрації і централізації капіталу на страховому ринку України / О. Ромащенко // Ринок цінних паперів України. – 2003. – № 11-12. – С. 67-72.
6. Кузьмінський В.О. Теоретичні основи інтеграції капіталів / В.О. Кузьмінський // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 124-132.
7. Кузнєцова Л. Теоретико-методологічні проблеми взаємодії страхових і банківських установ в Україні / Л. Кузнєцова // Світ фінансів. – 2007. – № 2. – С. 21-28.
8. Бланд Д. Страхование: принципы и практика. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 388 с.
9. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про страхування» від 4 жовтня 2001р. № 2745-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
10. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року N 1576-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/ show/1576-12/page>
11. Юрченко Л. А. Финансовый менеджмент страховика: [учеб. Пособие для вузов] / Л. А. Юрченко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 199 с.

12. Лебединська Л.Д. Концептуальні засади управління фінансовими ресурсами страхових компаній / Л. Д. Лебединська, Л.М. Ремньова // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2008. – №1. – С. 127-137.

13. Осадець С. С. Страхування: підручник. - Вид. 2-е, переробл. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 599 с

14. Піратовський Г.Л. Страховий бізнес: управління розвитком: монографія. – К.: КНТЕУ, 2006. – 254 с.

15. Коломин Е.В. Раздумья о страховании. – М.: Издательский дом «Страховое Ревю», 2006. – 384 с.

16. Куликов С.В. Финансовый анализ страховых организаций. – Новосибирск: Сибирское соглашение, 2006. – 224 с.

17. Никулина Н.Н., Березина С.В. Финансовый менеджмент страховой организации. – М.: Юнити-Дана, 2008. – 431 с.

18. Мішина С.В. Методичне забезпечення оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин // Научно-технический сборник. – 2009. – № 87. – С. 272–277.

19. Бланк И. А. Управление финансовыми ресурсами / И. А. Бланк. – М.: Изд. "Омега-Л" ; ООО "Эльга", 2011. – 768 с.

20. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

21. Литвинюк А.С. Экономический анализ / А.С. Литвинюк. – М.: ЭКСМО, 2009. – 242 с.

22. Методичні рекомендації по виявленню ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій по приховуванню банкрутства, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 р. № 1361) від 26.10.2010 р. № 1361 "Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства

чи доведення до банкрутства" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>

23. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджені наказом Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 і зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 08.02.2001 р. за № 121/5312 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

24. Гомеля В.Б., Рубин Ю.Б., Солдаткин В.И. Страховой портфель. – М.: «Соминтек», 1994. – 640 с.

25. Шумелда Я.П. Страхування: Навч. посібник. – Тернопіль: Джура, 2004. – 511 с.

26. Про складання фінансових планів підприємств: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.04.2005 р. № 95. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

27. Про внесення змін до порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств: Наказ Міністерства економіки України від 31.03.2006 № 117. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

28. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Режим доступу : – <http://zakon1.rada.gov.ua>

29. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами / И.А. Бланк. – К. : АДЕФ, 1996. – 534 с

30. Економічний словник – III том. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.

31. Журавель Т.М. Фінанси підприємств : навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко – К. : Знання. Прес, 2004. (Вища освіта XXI ст.). – 291 с.

32. Фінансовий менеджмент : підручник / Кер. кол. авт. і наук. Ф59 ред проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 571 с.
33. Марич П.М. Фінанси підприємств. Підручник для студентів вищих закладів освіти. 2-ге вид. стереотипне / П.М. Марич – Львів : Магнолія Плюс, 2005. – 368 с.
34. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку [текст] монографія / Т.А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
35. Бутинець К.О. Аналіз фінансової діяльності підприємств. – К.: „Думка”, 2002.- 568с.
36. Фрумина С.В. Финансовый анализ страховых организаций [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.miep-ptk.ru/files/finansovyy_analiz_strahovyh_organizaciy.pdf
37. Гарматій Т.О. Навчально-методичні матеріали з дисципліни “Облік, аналіз та контроль діяльності страхування організацій” (частина II) для студентів спеціальності 7050104. / Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 83 с.
38. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій від 23.02.98 р. № 22.
39. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств і організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій від 27.06.97 р. № 81.
40. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України „Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків” № 3755 від 17 березня 2005 р.
41. Бланк И.А. Управление формированием капитала / Бланк И.А. – К.: Ника-Центр, 2000. – 512 с.

42. Харьковський Д.Ф. Фінанси підприємств: Навч. посіб. /Д. Ф. Харьковський, І. М. Медведюк, О. І. Конопльова; За ред. Д. Ф. Харьковського; Одеськ. держ. аграр. ун-т. / - Одеса: Друк, 2003. - 168 с.

43. Куликов С.В. Методика фінансового аналізу страхових організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.nsaem.ru/Science/Publications/Science_notes/Archive/2008/4/484.pdf

44. Кухар О.В. Прогнозування обсягів виробництва продукції харчової промисловості Вінницької області / О.В. Кухар, Л.М. Киш // Збірник наук.праць ВНАУ. Сер.: Економічні науки. – 2010. - №3. – С. 86-96.

45. Теренчук А.Т. Методичні вказівки до практичного заняття «Засоби прогнозування і перспективних оцінок ПЕТ MS Excel» / А.Т. Теренчук; М-во освіти і науки України, Вінницький національний медичний університет. – В.: ВНМУ, 2011. – 17 с.

46. Єріна, А.М. Теорія статистики : Практикум / А.М. Єріна, З.О. Пальян. – К. : Знання, 1997. – 325 с.

47. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. Посібник / А.М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.

48. Садовникова Н.А. Анализ временных рядов и прогнозирование : учеб. пособие / Н.А. Садовникова, Р.А. Шмойлова. Московский государственный университет экономики, статистики и информатики – М., 2001. - 67 с.

49. Ромащенко О. Планування і прогнозування фінансової діяльності страхових компаній на основі економіко-математичного моделювання / О. Ромащенко // Ринок цінних паперів України. – 2007. - №11-12. – С. 99-104.

50. Орлова И.В. Экономико-математические методы и модели: компьютерное моделирование: Учеб. пособие. Орлова И.В, Половников В.А. – М.: Вузовский учебник, 2007. – 365 с.

ДОДАТОК А

Загальний друк

http://www.kis.nfp.gov.ua/CompReport/PrintAllRPTFr?rpt_id=300...

Контрольна сума 50563299C2FDFB7CEEEF1FC36AFA32A826BFCF2B

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
	31 грудня 2017 р.	
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "ІНГО Україна" за ЄДРПОУ	16285602
Територія	м. Київ за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	страхування за КОПФГ	96220
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя за КВЕД	65.12
Середня кількість працівників	—	Контрольна сума 50563299C2FDFB7CEEEF1FC36AFA32A826BFCF2B
Адреса, телефон	01054 КИЇВ, вул. Бульварно-Кудрявська, буд.33 044 4902744 , 044 4902748	
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	11282,20	24579,80
первісна вартість	1001	19481,60	33648
накопичена амортизація	1002	8199,40	9068,20
Незавершені капітальні інвестиції	1005	42989,30	15445,20
Основні засоби	1010	186055,80	216295,10
первісна вартість	1011	224991,70	260090,80
знос	1012	38935,90	43795,70
Інвестиційна нерухомість	1015	0	9953,20
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	10042,40
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	89,20
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: як обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	134608,40	146544,60
інші фінансові інвестиції	1035	142413,60	43258
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13250	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	2101,40
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізичні витрати	1060	55139	66946,30
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	73674,80	99258,30
Інші необоротні активи	1090	0	0

Загальний друк

http://www.kis.nfp.gov.ua/CompReport/PrintAllRPTFr?rpt_id=300...

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
Усього за розділом I	1095	659413,10	624381,90
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9958,20	9165,20
Виробничі запаси	1101	1280	1333,30
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	8678,20	7831,90
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	141710,80	210204,50
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	936,40	2398,10
з бюджетом	1135	93,20	25,90
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	7884,40	9982,70
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	25542,70	135755
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	152385,40
Гроші та їх еквіваленти	1165	402756,30	394414,40
Готівка	1166	45,40	123
Рахунки в банках	1167	63267,10	103165
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	250232	274340,50
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	164876,80	164001,90
резервах незароблених премій	1183	85355,20	110338,60
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	839114	1188671,70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	1498527,10	1813053,60
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	305543	305543
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	79504,80	77007
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	6156,50	6156,50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	181441,70	207224,10
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	40251,90	45065,80
Усього за розділом I	1495	612897,90	640996,40
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	13790,60	16904

Продовження дод.А

Загальний друк

http://www.kis.nfp.gov.ua/CompReport/PrintAllRPTFr?rpt_id=300...

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	678206,30	787803,70
у тому числі:резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	281174,70	310934,60
резерв незароблених премій	1533	397031,60	476869,10
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	691996,90	804707,70
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	7174,40	1527,60
розрахунками з бюджетом	1620	6269,20	12721,50
у тому числі з податку на прибуток	1621	5517,40	11820,50
розрахунками зі страхування	1625	210,30	544,40
розрахунками з оплати праці	1630	2245,70	2537,40
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	163298,90	318815
Поточні забезпечення	1660	6682	7960,70
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	7751,80	23242,90
Усього за розділом III	1695	193632,30	367349,50
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	764852,70	1813053,60

Керівник

Гордієнко Ігор Миколайович

Головний бухгалтер

Чекурда Ірина Володимирівна

(підпис)

(підпис)

Продовження дод.А

Загальний друк

http://www.kis.nfp.gov.ua/CompReport/PrintAllRPTFr?rpt_id=300...

Контрольна сума 50563299C2FDFB7CEEEF1FC36AFA32A826BFCF2B

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "ІНГО Україна"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
31 грудня 2017 р.
16285602

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	706927,50	594834,30
Чисті зароблені страхові премії	2010	706927,50	594834,30
Премії підписані, валова сума	2011	1064474	903448,70
Премії, передані у перестраховання	2012	302692,40	237984,20
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	79837,50	72388
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	24983,40	1757,80
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	133109,70	106558,10
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	373049,70	302407,30
Валовий:			
прибуток	2090	200768,10	185868,90
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-30634,90	-25806,40
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	32449,40	104961,60
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	50818,20	44088,90
Витрати на збут	2150	143689,90	122867,70
Інші операційні витрати	2180	9043,70	57121,30
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	40946,20
збиток	2195	969,20	0
Дохід від участі в капіталі	2200	2763,50	2941,70
Інші фінансові доходи	2220	72487,30	56155,80
Інші доходи	2240	9937,60	16150,70
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	10032,50	2288,30
Втрати від участі в капіталі	2255	4550,30	7329,40
Інші витрати	2270	6293,20	13546,90
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	63343,20	93029,80
збиток	2295	0	0

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	35817,20	39486,50
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	27526	53543,30
збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	615,70	-2960,70
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	1321,50	1315,90
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1937,20	-1644,80
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	3113,50	-1145,30
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-1176,30	-499,50
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	26349,70	53043,80
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	4298,50	3743,80
Витрати на оплату праці	2505	82376,90	72200,30
Відрахування на соціальні заходи	2510	14729,30	13607,30
Амортизація	2515	8520	10306,70
Інші операційні витрати	2520	247567,50	230777,80
Разом	2550	357492,20	330635,90
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2620	0	0

Керівник

Гордієнко Ігор Миколайович

Головний бухгалтер

Чекурда Ірина Володимирівна



Гордієнко Ігор Миколайович
(підпис)

Чекурда Ірина Володимирівна
(підпис)

26.02.2019

Загальний друк

Контрольна сума B95A5744ED3D9E8C2B827CBD09B995E32C519C4C

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство	Дата (рік, місяць, число) Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "ІНГО Україна"	за ЄДРПОУ	КОДИ 31 грудня 2018 р. 16285602
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	страхування	за КОІФГ	96220
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12
Середня кількість працівників	—	Контрольна сума	B95A5744ED3D9E8C2B827CBD09B995E32C519C4C
Адреса, телефон	01054 КИЇВ, вул. Бульварно-Кудрявська, буд 33 044 4902744 , 044 4902748		

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «у» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	24579,80	42418,70
первісна вартість	1001	33648	55678
накопичена амортизація	1002	9068,20	13259,30
Незавершені капітальні інвестиції	1005	15445,20	16449,40
Основні засоби	1010	216295,10	222423
первісна вартість	1011	260090,80	273072,80
знос	1012	43795,70	50649,80
Інвестиційна нерухомість	1015	9953,20	9798,70
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	10042,40	10042,40
Знос інвестиційної нерухомості	1017	89,20	243,70
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	146544,60	152962,10
інші фінансові інвестиції	1035	43258	97143,70
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	2101,40	2105,10
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	66946,30	77895,10
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	99258,30	140344
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	624381,90	761539,80
II. Оборотні активи			

26.02.2019

Загальний друк

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
Запаси	1100	9165,20	9159,30
Виробничі запаси	1101	1333,30	1277,80
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	7831,90	7881,50
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	210204,50	208651,20
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2398,10	1910,40
з бюджетом	1135	25,90	76,50
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	9982,70	6813,40
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	135755	70065,60
Поточні фінансові інвестиції	1160	152385,40	130888
Гроші та їх еквіваленти	1165	394414,40	349412
Готівка	1166	123	208,80
Рахунки в банках	1167	103165	90181,10
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	274340,50	304578,60
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	164001,90	202403,90
резервах незароблених премій	1183	110338,60	102174,70
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	1188671,70	1081555
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1813053,60	1843094,80
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	305543	305543
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	77007	75917,10
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	6156,50	7534,10
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	207224,10	207588,20
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	45065,80	43272,40
Усього за розділом I	1495	640996,40	639854,80
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	16904	16664,80
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0

26.02.2019

Загальний друк

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	787803,70	934499,10
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	310934,60	399255,90
резерв незароблених премій	1533	476869,10	535243,20
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	804707,70	951163,90
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1527,60	85,80
розрахунками з бюджетом	1620	12721,50	11485,90
у тому числі з податку на прибуток	1621	11820,50	10275,60
розрахунками зі страхування	1625	544,40	1192,20
розрахунками з оплати праці	1630	2537,40	4276,70
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	26148,40
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	318815	194571,70
Поточні забезпечення	1660	7960,70	5543,40
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	23242,90	8772
Усього за розділом III	1695	367349,50	252076,10
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1843053,60	1843094,80

Керівник

Гордіснюк Ігор Миколайович

Головний бухгалтер

Чекурда Ірина Володимирівна

26.02.2019

Загальний друк

Контрольна сума B95A5744ED3D9E8C2B827C8D09B995E32C519C4C

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "НГО Україна"

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУКОДИ
31 грудня 2018 р.
16285602Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	882284,50	706927,50
Чисті зароблені страхові премії	2010	882284,50	706927,50
Премії підписані, валова сума	2011	1213986,70	1064474
Премії, передані у перестраховування	2012	265164,20	302692,40
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	58374,10	79837,50
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-8163,90	24983,40
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	153691,30	133109,70
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	472449,20	373049,70
Валовий:			
прибуток	2090	256144	200768,10
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-49919,20	-30634,90
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-49919,20	-30634,90
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	65014,10	32449,40
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	66407,50	50818,20
Витрати на збут	2150	174403,30	143689,90
Інші операційні витрати	2180	28419,90	9043,70
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2008,20	0
збиток	2195	0	969,20
Дохід від участі в капіталі	2200	5119,30	2763,50
Інші фінансові доходи	2220	67839,40	72487,30
Інші доходи	2240	2293,40	9937,60
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	6634,10	10032,50
Втрати від участі в капіталі	2255	76,10	4550,30
Інші витрати	2270	4574,10	6293,20
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	65976	63343,20
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	41208,50	35817,20

26.02.2019

Загальний друк

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	24767,50	27526
збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-1089,90	615,70
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1329,20	1321,50
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	239,30	1937,20
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	3113,50
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	239,30	-1176,30
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	25006,80	26349,70
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	5384,30	4298,50
Витрати на оплату праці	2505	92662,20	82376,90
Відрахування на соціальні заходи	2510	18780,90	14729,30
Амортизація	2515	13044,30	8520
Інші операційні витрати	2520	293050,30	247567,50
Разом	2550	422922	357492,20
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник

Гордієнко Ігор Миколайович

Головний бухгалтер

Ческурда Ірина Володимирівна

28.02.2020

Загальний друк

Контрольна сума 96DE0B051AADBA5202DB83ADA726E63C762B1017

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "ІНГО Україна"	28 лютого 2020 р.	16285602
Територія	за ЄДРПОУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	м. Київ	за КОАТУУ
Вид економічної діяльності	страхування	за КОПФГ
Середня кількість працівників	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД
Адреса, телефон	01054 Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, буд.33 044 4902744 , 044 4902748	Контрольна сума
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		96DE0B051AADBA5202DB83ADA726E63C762B1017
Складено (зробити позначку «у» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	42418,70	42988,30
первісна вартість	1001	55678	62330,30
накопичена амортизація	1002	13259,30	19342
Незавершені капітальні інвестиції	1005	16449,40	32184,30
Основні засоби	1010	222423	219326,10
первісна вартість	1011	273072,80	277681,40
знос	1012	50649,80	58355,30
Інвестиційна нерухомість	1015	9798,70	9644,20
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	10042,40	10042,40
Знос інвестиційної нерухомості	1017	243,70	398,20
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	152962,10	164605,90
інші фінансові інвестиції	1035	97143,70	188003,80
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	2105,10	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	77895,10	90260,10
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	140344	190198
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	761539,80	937210,70
II. Оборотні активи			

28.02.2020

Загальний друк

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
Запаси	1100	9159,30	8152,40
Виробничі запаси	1101	1277,80	949
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	7881,50	7203,40
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	208651,20	220550,70
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1910,40	7992,80
з бюджетом	1135	76,50	134,80
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	6813,40	9053,90
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	70065,60	92060,60
Поточні фінансові інвестиції	1160	130888	106642,10
Гроші та їх еквіваленти	1165	349412	385375,70
Готівка	1166	208,80	219,10
Рахунки в банках	1167	90181,10	156979
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	304578,60	286038,60
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	202403,90	209418,60
резервах незароблених премій	1183	102174,70	76620
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	1081555	1116001,60
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1843094,80	2053212,30
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	305543	305543
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	75917,10	74808,10
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	7534,10	11452
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	207588,20	202206,40
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	43272,40	53002,10
Усього за розділом I	1495	639854,80	647011,60
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	16664,80	13674,60
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0

28.02.2020

Загальний друк

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	934499,10	1060150,60
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	399255,90	446238,40
резерв незароблених премій	1533	535243,20	613912,20
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	951163,90	1073825,20
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	85,80	0
розрахунками з бюджетом	1620	11485,90	16775,90
у тому числі з податку на прибуток	1621	10275,60	15367,50
розрахунками зі страхування	1625	1192,20	996,10
розрахунками з оплати праці	1630	4276,70	4616,50
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	26148,40	60002,50
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	194571,70	220637,20
Поточні забезпечення	1660	5543,40	19469,90
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	8772	9877,40
Усього за розділом III	1695	252076,10	332375,50
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1843094,80	2053212,30

Керівник

Головний бухгалтер



(підпис)

(підпис)

Продовження дод.А

28.02.2020

Загальний друк

Контрольна сума 96DE0B051AADBA5202DB83ADA726E63C762B1017

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Акціонерна страхова компанія "ІНГО Україна"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		за ЄДРПОУ	28 лютого 2020 р. 16285602

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1090088,10	882284,50
Чисті зароблені страхові премії	2010	1090088,10	882284,50
Премії підписані, валова сума	2011	1527517,70	1213986,70
Премії, передані у перестраховання	2012	333205,90	265164,20
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	78669	58374,10
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-25554,70	-8163,90
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	191712,10	153691,30
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	565796,20	472449,20
Валовий:			
прибуток	2090	332579,80	256144
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-39967,80	-49919,20
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	46826,40	65014,10
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	92477,70	66407,50
Витрати на збут	2150	212001,10	174403,30
Інші операційні витрати	2180	2799,80	28419,90
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	32159,80	2008,20
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	11643,80	5119,30
Інші фінансові доходи	2220	88434,90	67839,40
Інші доходи	2240	4381,60	2293,40
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	39711,50	6634,10
Втрати від участі в капіталі	2255	0	76,10
Інші витрати	2270	6379,20	4574,10
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	90529,40	65976
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	50199,70	41208,50

Продовження дод.А

28.02.2020

Загальний друк

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	40329,70	24767,50
збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-1352,40	-1329,10
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-1352,40	-1329,10
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-243,40	-239,20
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-1109	-1089,90
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	39220,70	23677,60
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	5961,10	5384,30
Витрати на оплату праці	2505	112942,60	92662,20
Відрахування на соціальні заходи	2510	23101,40	18780,90
Амортизація	2515	16793,30	13044,30
Інші операційні витрати	2520	350191,60	293050,30
Разом	2550	508990	422922
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник

Гордієнко Ігор Михайлович

Головний бухгалтер

Чекурда Ірина Володимирівна

(підпис)

(підпис)



ДОДАТОК Б

ВЫВОД ИТОГОВ

<i>Регрессионная статистика</i>	
Множественный R	0,933680156
R-квадрат	0,871758634
Нормированный R-квадрат	0,857509593
Стандартная ошибка	57029,87948
Наблюдения	11

<i>Дисперсионный анализ</i>					<i>Значимость</i>
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>F</i>
Регрессия	1	1,99E+11	1,99E+11	61,18016	2,65E-05
Остаток	9	2,93E+10	3,25E+09		
Итого	10	2,28E+11			

	<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	<i>Нижние 95,0%</i>	<i>Верхние 95,0%</i>
Y-пересечение	43887,66436	43217,84	1,015499	0,336389	-53877,9	141653,2	-53877,9	141653,2
X	0,39597013	0,050624	7,821775	2,65E-05	0,281451	0,51049	0,281451	0,51049

ВЫВОД ОСТАТКА

<i>Наблюдение</i>	<i>Предсказанное Y</i>	<i>Остатки</i>	<i>Стандартные остатки</i>
1	217471,8622	40544,54	0,749391
2	217020,0603	-24029,9	-0,44415
3	244998,5178	-4428,02	-0,08184
4	259276,0128	57264,29	1,058425
5	293673,542	-3921,84	-0,07249
6	274031,0477	17389,25	0,321408
7	347401,9371	-79942,9	-1,4776
8	401626,3639	-99219,1	-1,83388
9	465387,5729	84323,93	1,558573
10	524590,1362	3204,464	0,059229
11	648739,0472	8815,253	0,162934

Рис.Б.1. Протокол виконання регресійного аналізу залежності страхових виплат від страхових платежів

ДОДАТОК В

ВЫВОД ИТОГОВ

<i>Регрессионная статистика</i>								
Множественный R	0,954805016							
R-квадрат	0,911652618							
Нормированный R-квадрат	0,901836242							
Стандартная ошибка	87137,0604							
Наблюдения	11							
<i>Дисперсионный анализ</i>								
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>			
Регрессия	1	7,05154E+11	7,05E+11	92,87059	4,86E-06			
Остаток	9	68335805651	7,59E+09					
Итого	10	7,7349E+11						
	<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	<i>Нижние 95,0%</i>	<i>Верхние 95,0%</i>
Y-пересечение	-16069,60651	66033,37767	-0,24336	0,813186	-165447	133308,3	-165447	133308,3
X	0,745412491	0,077349509	9,636939	4,86E-06	0,570436	0,920389	0,570436	0,920389
<i>ВЫВОД ОСТАТКА</i>								
<i>Наблюдение</i>	<i>Предсказанное Y</i>	<i>Остатки</i>	<i>Стандартные остатки</i>					
1	310702,0849	-99792,08485	-1,20718					
2	309851,5692	125557,8308	1,518867					
3	362520,925	-50390,72496	-0,60957					
4	389398,2631	-125695,8631	-1,52054					
5	454151,5008	-25678,10077	-0,31063					
6	417174,5688	135906,9312	1,644059					
7	555295,0308	11945,06922	0,144499					
8	657372,339	20833,96097	0,252027					
9	777402,6089	10401,09106	0,125821					
10	888851,243	45647,85699	0,5522					
11	1122561,167	-48735,96658	-0,58956					

Рис. В.1. Протокол виконання регресійного аналізу залежності страхових резервів від страхових платежів

ДОДАТОК Г

ВЫВОД ИТОГОВ

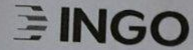
<i>Регрессионная статистика</i>	
Множественный R	0,943626895
R-квадрат	0,890431716
Нормированный R-квадрат	0,878257463
Стандартная ошибка	203500,2702
Наблюдения	11

<i>Дисперсионный анализ</i>					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>
Регрессия	1	3,03E+12	3,03E+12	73,14056	1,29E-05
Остаток	9	3,73E+11	4,14E+10		
Итого	10	3,4E+12			

	<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	<i>Нижние 95,0%</i>	<i>Верхние 95,0%</i>
Y-пересечение	-40040,33651	154214,6	-0,25964	0,800983	-388898	308817,4	-388898	308817,4
X	1,544894344	0,180642	8,552225	1,29E-05	1,136253	1,953536	1,136253	1,953536

<i>ВЫВОД ОСТАТКА</i>				
<i>Наблюдение</i>	<i>Предсказанное Y</i>	<i>Остатки</i>	<i>Стандартные остатки</i>	
1	637205,8115	-268066	-1,38853	
2	635443,0871	-155831	-0,80718	
3	744602,2317	-133600	-0,69202	
4	800306,487	-21997,8	-0,11394	
5	934509,9138	18714,69	0,096939	
6	857873,885	315346,4	1,633434	
7	1144133,538	152952	0,792262	
8	1355692,451	142834,6	0,739856	
9	1604459,526	208594,1	1,080477	
10	1835440,851	7653,949	0,039646	
11	2319813,119	-266601	-1,38094	

Рис. Г.1. Протокол выполнения регрессионного анализа зависимости активов от страховых платежей



АТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ІНГО»
вул. Бульварно-Кудрявська, 33,
Київ, Україна, 01054

тел.: +38 044 490 274-4/45
факс: +38 044 490 2728
office@ingo.ua / www.ingo.ua

№ _____ від « ____ » _____ 20__ р.

В.О. ректорові Національного
ТУ «Дніпровська політехніка»
академіку НАН України
професору Півняку Г.Г.

ЗАМОВЛЕННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-17-1 фінансово-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Волошиній Анастасії Андріївні виконати кваліфікаційну роботу на тему: «Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»)» з використанням обліково-економічної інформації підприємства.

Тема роботи є актуальною для даної компанії, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми компанії і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності її діяльності.

Фінансово-економічна інформація, передана АТ «СК «ІНГО» для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

/ Директор Філії у м. Дніпро
АТ «СК «ІНГО»



Ю.О. Недашківська



АТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ІНГО»
вул. Бульварно-Кудрявська, 33,
Київ, Україна, 01054

тел.: +38 044 490 2744/45
факс: +38 044 490 2728
office@ingo.ua / www.ingo.ua

№ _____ від « ____ » _____ 2021 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» фінансово-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему «Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»)» Волошиної Анастасії Андріївни

У системі управління підприємствами обґрунтування фінансових показників, здійснених фінансових операцій і результативність багатьох управлінських рішень досягається з урахуванням результатів фінансового прогнозування та планування.

Мета дипломної роботи полягає в виборі адекватних економіко-математичних методів моделювання, які б дозволили з високою точністю спрогнозувати фінансові показники, які впливають на формування фінансових ресурсів страхової компанії.

Теоретичне значення результатів роботи полягає у визначенні особливостей фінансового аналізу в страхових компаніях та існуючих методів прогнозування фінансової діяльності страхових компаній.

За результатами прогнозування страхових платежів методами аналітичного вирівнювання рядів динаміки, на основі даних АТ «СК «ІНГО», було визначено, що більш точним методом прогнозування страхових платежів є поліноміальна модель другого ступеня. Методом кореляційно-регресійного моделювання було встановлено вплив страхових платежів на інші показники страхової діяльності АТ «СК «ІНГО».

Пропозиції дипломної роботи щодо планування фінансових показників АТ «СК «ІНГО» розглянуті керівництвом підприємства і прийняті до реалізації.

Кваліфікаційна робота рекомендується до захисту та присвоєння їй автору ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з оцінкою «відмінно».

/Директор Філії у м. Дніпро
АТ «СК «ІНГО»



Ю.О. Недашківська

ВІДЗИВ

на кваліфікаційну роботу студентки групи 072-17-1 Волошиної Анастасії Андріївни на тему «Фінансові ресурси страхової компанії і джерела їх формування (на прикладі АТ «СК «ІНГО»)» представленої для присвоєння ступня «бакалавр» кваліфікації «бакалавр фінансів, банківської справи та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. Мета дипломної роботи: вибір адекватних економіко-математичних методів моделювання, які б дозволили з високою точністю спрогнозувати показники діяльності страхової компанії.
2. Обрана тема актуальна через те, що від належного формування фінансових ресурсів та ефективного і цілеспрямованого їх використання багато в чому залежить своєчасність та повнота фінансового забезпечення фінансової діяльності та розвиток страхової компанії, виконання фінансових зобов'язань перед державою та страхувальниками.
3. Тема дипломної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – аналізом фінансових ресурсів і фінансовим плануванням на підприємстві.
4. Задачі дипломної роботи відповідають вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.
5. Автором визначено найкращий метод прогнозування страхових платежів, встановлено вплив динаміки страхових платежів на обсяг страхових виплат, страхових резервів та активів АТ «СК «ІНГО» методом кореляційно-регресійного моделювання.
6. Робота з керівником кваліфікаційної роботи вважається доброю. Практичне значення результатів дипломної роботи полягає у рекомендаціях щодо найкращого з розглянутих методів прогнозування фінансових показників, які можуть бути застосовані у подальшій діяльності АТ «СК «ІНГО».
7. Самостійність виконання завдань дипломної роботи хороша.
8. Виконання презентації. Презентація віддзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи.
9. Дотримання стандартів. Оформлення пояснювальної записки виконано у відповідності зі стандартами ЄСКД.
10. Робота Волошиної А.А. виконана на замовлення підприємства та отримала позитивну оцінку його керівництва.

Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Волошиної Анастасії Андріївни до захисту з оцінкою 75 балів.

Науковий керівник
кваліфікаційної роботи бакалавра
к.т.н., доц. кафедри ЕА і Ф



Крилова О.В.